1/72

TUNTURILATU

LAPINKÄVIJÄIN LEHTI ★ JULKAISIJA TUNTURILATU RY.

Puheenjohtajan tähdenvälejä

Viime vuoden juhlahumun ja -tempausten jälkeen on Tunturiladun toiminnassa pyritty pääsemään takaisin normaaliin, arkiseen työtahtiin, vaikka siihen ei käytännössä taida vieläkään olla mitään mahdollisuuksia. Meillä on edessämme kaksikin mittavaa uutta tehtävää, jotka onnistuakseen vaativat jäsenistön tehokkaan tuen. Myöskin johtokunnan jäsenten kesken toiminnan kehitysmielessä suoritettu "vastuualueiden" nimeäminen on omiaan tehostamaan toimivtaamme eri sektoreilla.

•

Vuoden tempaukseksi muodostuu ensimmäisen kerran Lapissa omalla palstalla Susikyrössä järjestettävät susivihkiäiset. Siellä vihitään myöskin tuhannes tunturisusi aidossa ympäristössä. Vaikka kuljetuskysymyksissä ja juhlaviikon järjestelyissä pyritäänkin osanottajien mahdollisimman suureen omatoimisuuteen, järjestelytehtäviä riittää. Toivon mahdollisimman monen jäsenistä esittävän toiminta- ja ohjelmaideoita ja osallistuvan järjesteiyihin ja juhlaviikon eri toimintamuotoihin. Itse juhlan ohjelmanumerotarjouksetkaan eivät olisi pahasta.

•

Tunturilatu on siirtynyt kultakauteen. Oman palstan valtausmuodollisuudetkin ovat suoritetut. Tämän kesän tehtävänä on saattaa Susiäytsi käytännön työskentelykuntoon ja hankkia ensimmäiset toimintakokemukset kaivuuvuorojen ja muiden järjestelyjen pohjaksi. Tulemme elämään vielä kokeilu- ja sisäänajokautta Susiäytsin kohdalla. Toivon päihdyttävästä kullankimalluksesta ja äkkirikastumismahdollisuuksista huolimatta reilun tunturilatuhengen säilyvän myös kultaa kaivavien ja janoavien jäsenten välillä.

•

Vaikka tunturilatulaiset ovat tottuneet liikkumaan omatoimisesti, on tänäkin vuonna järjestetty yhteistä toimintaa. Mm. kevään susiviikko ja kesän talkooviikko sekä susivihkiäisvalmistelut tarjoavat yhdessätoimimismahdollisuuksia, joita on kaivattu. Jäsenpalvelusten lisääntymisen painopiste on selvästi ollut ja on edelleenkin Lapissa. Näin tuleekin olla, mutta tunturikerhomuodon lisäksi saattaisi olla muitakin etelän toimintamuotoja, jotka tarjoaisivat "jäsenmaksuu vastiketta" eräretkien välillädn. Hyvät etelänkin toimintaideat olisivat tervetulleita.

•

Kaira on jo aika ajoittain käynyt ahtaaksi. Törmäämme yhä useammin myös muihin kulkijoihin. Meiltä erimerkkisiltä susilta odotetaan — vähän kadehtienkin — erityisen reilua käytöstä. Vaikka meitäkin on

(Jatkun takasivulle)

KAIKKI JOUKOLLA KULTAA HUUHTOMAAN

Tunturiladun viimeisin aluevaltaus on kultavaltaus. Se on saanut nimekseen Susi-Äytsi, ja kultakuume voi alkaa.

□□□

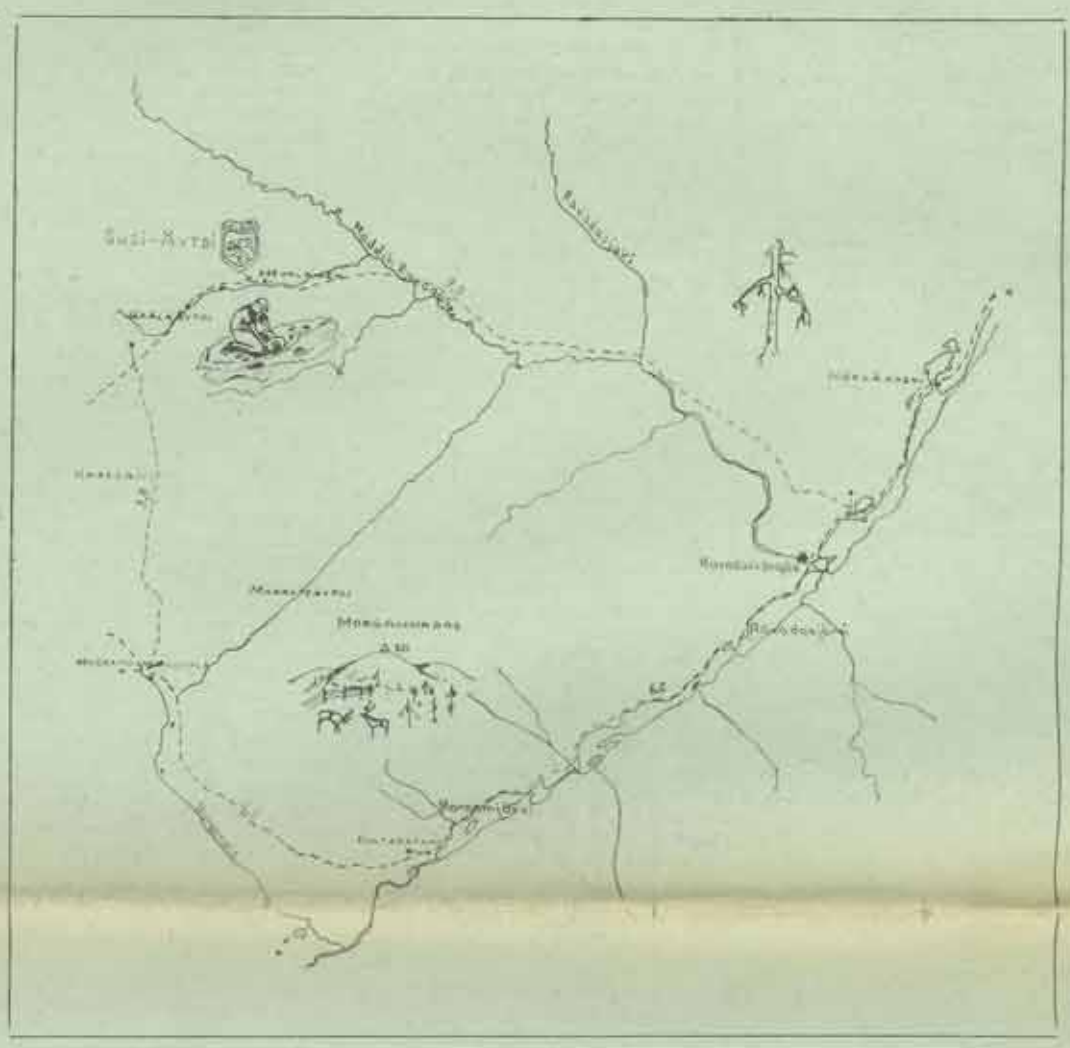
Susi-Äytsiin on päivittäinen postiautoyhteys Ivalo—Inari—Lemmenjoki (entinen Njurgalahti) Katso turistia. Postiautolta on suora moottoriveneyhteys kultamaille. (Moottoriveneitä myös tilausajoon) Polku Susi-Äytsille lähtee Ravadaskönkään uuden kämpän paikeilta. Lemmenjoen ylityspaikka on Härkäkosken kämpän alapuolella olevan kosken kohdalla,, jossa on vene ylitystä varten.

□□□

Tunturiladun valtaus sijaitsee aivan kullankaivaja Veikko Nevalaisen valtauksen tuntumassa, jokea hieman yläjuoksun puolella josta tulee vastaan vanhan valtauksen kivipyykit 1 K ja 2 K tästä tasan 50 jokea ylöspäin alkaa Tunturilatulaisten Susi-Äytsin valtaus 100 m x 199 m yhteensä 1 hehtaari.

□□□

Susi-Äytsin toiminta alkaa tulevana kesänä, kaivuu kalusto on vielä puutteellista, eikä paikalla ole minkäänlaisia rakennuksia. Majoitus tapahtuu omissa teltoissa. Paikalla olisi tarkoitus pitää pientä talkootoimintaa (tee itse tapaan) telttasaunan ja pienen uima-altaan

rakentamiseksi ym. tarpeellisiksi havaittavan. Paikalla on jo suoritettu kullanhuuhdontaa joten alkuun on helppo lähteä. Kullankaivaja Veikko Nevalainen on lupautunut opastamaan halukkaita tunturilatulaisia kaivuuntyössä. Valtaukselle ei ole eikä oteta mitään kaivun vuoro varauksia. Toivotaan hyvän sovun antavan tilaa kaikille kaivajille.

Hyvän retkeilijän kirjoittamattomat lait ovat täälläkin voimassa. Onnea vain kaikille kaivajille toivoo

SUSI-ÄYTSI-TOIMIKUNTA

AIOTKO TÄNÄ VUONNA SUSIEN "RÄÄTHYYN"?

Meitä tunturilatulaisia on nykyään n. 1300, ja susien valikoituun joukkoon on vuosittain ollut melkoisesti innokkaita pyrkijöitä. Viimeinen susinumero on 990 ja syksyllä tulee tuhat täyteen ja menee reippaasti ylikin. Tulipahan mieleen, koittaako joskus aika, jolloin susinumerointi ylittää kirjoissa olevan jäsenmäärän? Täytyisikö se ohjelmoida tietokoneen arvioitavaksi. Yhdistyksemme on ainoalaatuinen sikäli, että susikansa jakautuu seuraaviin rääthyihin: tunturi-, johtaja-, ikä- ja kunniasusiin. Rääthyyn pääsemistä tavoitellaan.

(Jatkuu siv. 5)

Päätä ruskaretkesi Susikyröön!

Susivihkiäisten ohjelmaseremonioita on ryhdytty suunnittelemaan. Erääksi ohjelmakohdaksi on ehdotettu, että ne, jotka aikovat syyskuussa tehdä ruskaretken, pyrkisivät päättämään sen Susikyröön lauantaina 16. 9., jos se muutoin sopisi retkisuunnitelmaan. Tarkoitus olisi, että tuona lauantaipäivänä saapuisi muutamia retkiporukoita eri suunnilta Lapin kairoja Susikyröön täysissä retkivarusteissa. Jos siis olet ajatellut tällaista ruskaretkeä, niin ilmoita siitä seremoniamestari Topi Harjanteelle (H:ki 53, Fleminginkatu 5 C 97). Edelleen olisi tarkoitus, että porukat saapuisivat suunnilleen samanaikaisesti Susikyrön tanhuville, jotenka asianomaisille myöhemmin ilmoitetaan saapumisen tarkempi kelloaika ja mahdollinen muu pieni osallistuminen ohjelmaan esim. terveisten tuomisen merkeissä. Ehkäpä tunturikerhojen puh.johtajat voisivat aktivoida kerhojen jäseniä tämän ohjelmanumeron aikaansaamiseksi.

Tunturilatu r.y.

☐ JOHTOKUNTA:
puheenjohtaja
Antero Tarvainen
varapuheenjohtaja
Aarno Wäänänen
jäsenet: Toivo Harjanne, Hannu Hiltunen, Pekka Huttunen, Sirkka Laakso, Tapani Piiralnen, Yrjö Suuniittu, Olli Virtanen.
Sihteeri: Anniikki Hakavuo
Töölönkatu 36 B 36 00260 Helsinki 26
puh. 445 069
Kortistonhoitaja: Anneli Peltonen
Alkutie 27 00660 Helsinki 66
puh. 749 263
Rahastonhoitaja: Marita Viitaharju
Suomen Latu r.y. Korkeavuorenkatu 25 A 00120 Helsinki 13

☐ JÄSENLEHTI
Tunturilatu
Toimittaja Erkki Wiksten
Yläkiventie 5 K 187 00920 Helsinki 92
puh. 335 878

☐ NAISTOIMIKUNTA
Kokoonkutsujana Kirsti Päivärinta.
Pietarinkatu 19 00140 Helsinki 14
puh. 631 531

☐ SUSIKYRÖ-TUNTURIMAJA
os. Raattama, Ylikyrö
Susikyrön rakennuspäällikkö: Pekka Huttunen
Joukontie 27 76100 Pieksämäki 10
Susikyrön isäntä: Ossi Issakainen, Muonio

☐ SUSIVALIOKUNTA
Puheenjohtaja Arno Wäänänen
Sihteeri Eila Wäänänen
Jäsenet: Toivo Harjanne, Kauno Laine, Raimo Niklander.

☐ TUNTURIKERHOT:
Kuokte (2) Hyvinkää
Puheenjohtaja Pekka Järvinen, sihteeri Kaisa Hyvönen
kaup.vanhainkoti, Hyvinkää
Kolbma (3) Tampere
Puheenjohtaja Yrjö Suuniittu, sihteeri Tuulikki Sepänmaa
Raholankatu 7 G 61 33270 Tampere 27
Njellä (4) Pieksämäki-Mikkeli
Puheenjohtaja Pekka Huttunen, sihteeri Eila Hämäläinen
Nuijamiestenkatu 24 D 10 50100 Mikkeli 10
Vihtta (5) Vaasa
Puheenjohtaja Aarre Orhanen, sihteeri Paavo Finnilä
Malmönkatu 17 65140 Vaasa 14
Kuhtta (6) Helsinki-(Vartiokylä)
Puheenjohtaja Alpo Mäntynen, sihteeri Tuija Tukia Klaavuntie 7 G 00910 Helsinki 91 puh. 334 075
Sietsa (7) Iisalmi
Puheenjohtaja Kauko Härkönen, sihteeri Väinö Tuomainen
Louhenkatu 7 74100 Iisalmi 100

Elokuvateatterit Tampereella

HÄLLÄ Hämeenkatu 25	22 838
HÄME Hatanpäänvaltatie 6 ..	23 233
KINO Hämeenkatu 9	22 946
KINO-ILVES	
Iitsenäisyydenkatu 12	53 467
KINO PALATSI	
Hämeenkatu 30	24 360
OLYMPIA	
Satakunnankatu 10	23 203
PETIT Hämeenkatu 31	24 330

Kuokten kuulumisia

Kerrotaan me kuoktelaiset
kuulumiset kuullaksenne
lehdestä näin nähdäksenne
mitä täällä touhutahan:

— Synkeällä syksyn puolla
laitettihin kirjeet postiin
jokaiselle jäsenelle
vastattavaksi vakaasti
mitä kukin odottaapi
toiminnalta kerhossamme.
Aivanko ajankulua?
Retkeilyä rentouttavaa?
Oppiako oivallista
jota toisi tutuksemme
esitelmät erilaiset?

Vastauksia tuli paljon.
Kaiken tämän tuloksena
laadittihin suunnitelma:
kokoukset kerran kuussa.
Kukin ilta istutahan
yhden aiheen ympärillä.

— Jos on viisas joukossanne
tuokoon tiedot toisillekin!
Aki taitaa "mäkitemput"
hänpä tahtoo taidot jakaa
kerholaisten kaikkein kesken,
kurssi kova pidetähän
alkavassa maaliskuussa.
Ensi kerran kerhossamme
pidettihin pikkujoulu.
Ilta oli onnistunut
lasten lailla ilakoitiin ...
Lienee vaikka vaikuttanut
tunnelmaamme tuntuvasti
juhlahuoneen oma fiilis
olihan tämä tupanen
varhaisnuorten kokouspaikka
joka joululllaksemme
lainattihin kerhon käyttöön.
Tänä talvena tähän asti
kerhomme on järjestänyt
hiihtoretkiä reippaita
paikkakunnalla pari kertaa.
Laturetkillä laajemmilla
joill' on suunta seudullemme
hiihtävi moni mukana
täänkin kerhon jäsenistä,
osa toimii "pännämiesnä"
näitäkin kun tarvitahan.
Lopuksi me kuoktelaiset
esitämme ehdotuksen
teille tunturinkävijät:
Saapukaatte sankoin joukoin
toukokuussa tänä vuonna
Helatorstaina heleänä
kävelemähän kanssamme
vaeltamaan vapahana
pirteästä Pirkkalasta
tänne uuteen uimalaamme!

Kolbman kuulumisia

On parhaillaan se aika vuodesta, jolloin lapinkuume on eräretkeilijöillä korkeimmillaan. Jotkut ovat jo ehtineet, kuumeen käytyä sietämättömäksi, hakea siihen lievitystä kevään hohtavilta hangilta tunturien rinteillä.

Niin on myöskin täällä Tampereella. Kerhoiltoihin kokoontuneen joukon puheen porinasta voi jo sanoja eroittamatta päätellä keskustelun aiheen. Retken tapahtumia kerrataan, kokemuksia vaihdetaan ja suunnitelmia pohditaan. Valokuvat kiertävät kädestä käteen ja karttojen äärellä eletään uudestaan mennyt ja kuvitellaan tuleva. Siellä kerrataan, rikkoutunutta varusesinettä kunnostettaessa, yhä uudelleen se pieni episodi, jonka seurauksena korjaus nyt tapahtuu. Tämä onkin kerhoiltojen parasta antia — vaihdetaan kokemuksia ja opitaan uutta yhä antoisimpien retkien mahdollistamiseksi. Monta kilometriä ovat kerhomme jäsenet näilläkin lumilla Lapissa hiihtäneet. Ensimmäiset alkoivat taaskin Joulun vietolla tunturissa ja Uuden vuoden vastaanotolla Susikyrösä. Pääsiäisen seutuun lomansa järjestäneet ovat jo palanneet, ja toukokuun hankien hiihtäjät laskevat tunteja lähtöönsä. Sesonki on kuitenkin nyt parhaimmillaan.

Kerhoilloissa on kuluneena talvena keskusteltu paljon anorakeista. Saimmehan, uskallan sanoa hyvän sellaisen aikaan yhteistyön tuloksena. Niitä onkin hankittu jo kaikkiaan viitisenkymmentä kappaletta. Toinen meille huolta aiheuttanut asia on ollut tämä Tunturilatu-lehden numero ja lähinnä sen talous. Tarkkavainen lukija lienee jo huomannutkin, että tämä on tamperelaisittain sävyttynyt. Jälleen kerran ponnistimme sekä puhalsimme yhteen hiileen — ja onnistuimme. Kiitos tässäkin yhteydessä kaikille asianosaisille.

Kulunut talvi on moninaisista touhuistaan huolimatta mennyt oikeastaan laturetkien merkeissä. Tampereella ja lähiympäristössä olemme osallistuneet viiteen laturetkeen ja riittipä osallistujia vielä ainakin Tervahiihtoon Oulussa sekä Lajeksen Ladulle Iisalmessa. Pirkan Hiihto-ladun varrella Saalsa oli jälleen kerhomme järjestämä huoltoasema, jossa saivat hiihtoon osallistuneet kerhomme jäsenet ja muutkin ystävämme tarvitsemansa huollon. Ilmaista m:hua jaettiin sieltä yli tuhannelle muullekin Pirkan ladun hiihtäjälle.

Emme kuitenkaan ole unohtaneet viikonloppuretkeilyä, vaan ne on suoritettu kerran kuukaudessa eri kohteisiin. Tammikuun retki tehtiin jo tutuksi tulleelle Kintulammen ulkoilumajalle. Teemana oli siellä rakovalkea, joka toimottikin pimeässä yössä sen taiteen sääntöjen mukaan sytyteltyämme. Ja ihmekö tuo, kun pölkyt olivat kuivia sähköpylväiden ylijäämäpätkiä, ja jo vuoden takaisen rakotuliretken yhteydessä hankittuja. Tuli paloikin tyynessä säässä yli puoli vuorokautta ja aamun harmauteen haihtuva savukiemura oli melkein ainoa jäänne paksuista pölkyistä lumisen luonnon keskellä. Helmikuun ja maaliskuun retket suunnattiin Latosaaren majalle. Tämän majan, joka sijaitsee luonnonkauniilla paikalla, kirkasvetisen järven rannalla, omistaa Nokia Oy ja se on erinäisillä ehdoilla kerhomme käytössä. Eräänlaatunnelmainen ja mitä hienoin retkeilymaasto ympäröi majaa joka suunnalta. Siellä rakensimme kerhoiltojen retkitapaturma-alustusten jatkona sukaikelkan, jonka totesimme koekuormituksessa hyvin täyttävän hätätilanteessa tehtävänsä. Maaliskuun retkellä vietimme iltanuotiota pystytulien loisteessa ja harjoittelimme latusuunnistusta hiihtämällämme kuntoladulla. Ladun varrelta, yksinäisen hongan latvasta löytyi mahtava pesärytö, jonka toivomme osoittautuvan kalasääsken pesäksi.

Latosaaren majan suhteen olemme suunnitelleet monenlaista. Rannassa, byvälöylyisen, mutta pienen saunan lähettyvillä on vanha rakennus, jonka mustuneet hirret kertovat sen olleen savusaunan. Toukokuussa aloitimme sen kunnostamisen jälleen alkuperäiseen tehtäväänsä. Harmaita, ajan patinoimia lautoja ja päreitä on jo hankittu, jotta vanhan saunan tunnelma olisi aito, kun teräkivet ensimmäisen kerran kihahtavat.

Tähän kiehtovaan ajatukseen voivat Kolbman kuulumiset tällä kertaa päättyäkin toivomuksella, että kairassa tavataan. Jos ei ennemmin, niin ainakin Susikyrössä syyskuun kuudestoista.

YS

Njellän kuulumisia

Meillä savolaisilla on ollut hyvä tuuri moneen muuhun paikkakuntaan verrattuna, meillä on lunta. On ollut jo ennen joulua hiihtokelit, jatkuen edelleen.

Marraskuussa kerhomme uudisti Pieksän ladun vastavalmistuneen rantasaunan. Mestari-Pekka apureineen oli tehnyt hienoa työtä ja löylyjen makeutta emme ole vieläkään lakanneet kiittelemästä.

Pikkujoulua vietimme yhdessä Mikkelin ladun kanssa seurakuussa Eino Airaksinen järjesti kunnan leirikeskuksessa. Tammivierailijan miellyttävän viikonlopun filmi- ja diakuvien seurassa. Helmikuun pakkasilla änkäsimme itsemme taas kerran pieksämäkeläisten majalle, saunomaan tietysti, kuinkas muuten.

Tässä lyhyesti kuluneen syksyn ja alkutalven toimintaa. Lapin matkan toteutuminen on vielä tällähetkellä epävarmaa, johtuen monista yllättävistä syistä. Valkka yhteistä vaellusta ei saataisikaan, silti monen njelläläisen matka suuntautuu Lapplin. Kunto ja mieli lienevätkin korkealla, onhan niitten kohottamiseen ollut tilaisuus täällä kotinurkilla mitä parhain.

Kevään tapahtumista mainittakoon viikonloppuretki Ilomantsiin. Tämä kuitenkin vasta lumien sulamisen jälkeen, joten sitä ennen ehditään hiihtää monet laturetket ja kokoontua yhteiciin muisteloihin Lapin matkojen merkeissä.

Hyvää kevättalven jatkoa kaikille tunturilatulaisille. Njelläläisten terveiset ystävilleen.

Eila

Sietsa Iisalmeen

Iisalmelaiset tunturiretkeilijät perustivat seitsemännen tunturikerhon Sietsan maahamme. Ajatus tällaisen yhteistoimintaelimen perustamisesta on kypsynyt hiljalleen, sillä Iisalmessa on monia loppuun asti innostuneita eränkävijöitä. Mielenkiintoa on siis ollut kovasti, se todettakoon mielihyvin. Iisalmessa tosin on ollut jonkin verran etelän matkojen hysteriaa, mutta varsinkin puheenjohtajamme Kauko Härkönen ja aikaisempina vuosina paikkakunnalla ollut konttorinjohtaja Jaakko Paalasmaa ovat saaneet iisalmelaisissa syttymään joukkoliikkeen Lapin matkoille.

Hyvää innostusta tunturiretkeilyyn osoittaa jo se, että tunturikerhon perustavassa kokouksessa voitiin merkitä kerhon jäseniksi 30 henkilöä.

Tulevan toiminnan suunnittelussa tuli ensinnäkin mieleen yhteistoiminta Iisalmen Ladun kanssa. Sietsalaiset lähtevät maaliskuun lopulla Iisalmen Ladun järjestämälle Kainuun Korpivaellukselle, jonka aikana hiihdetään noin 200 kilometriä ja kuten sopiikin, majoittuminen tapahtuu teltoissa ja laavuilla.

Aluksi päätettiin kokoontua kerran kuukaudessa ja tarpeen vaatiessa useammin. Koko toiminnan päätarkoituksena on, että tunturikerhon toiminta ei muodostu jäsenille rasitukseksi, vaan iloksi ja virkistykseksi. Näin määritteli asian touhukas puheenjohtajamme rehtori Härkönen.

Iisalmessa toimii muutamia aktiivisia kamerakerhoja, joiden harrastuspiiriin on kuulunut jokavuotiset Lapin retket. Kameraseuralaiset ovat kuvanneet Lappia jo monelta kantilta, joten heiltä saamme tilaisuuksiimme hyvää kuvamateriaalia.

Sietsan perustavassa kokouksessa olivat "kummina" tunnetut tunturilatulaiset Yrjö Suuniittu Tampereelta ja Pekka Huttunen Pieksämäeltä. Pojat innostivat meitä kovasti. Varmaa on, että Sietsa on tullut tunturikerholaisten joukkoon sinne jäädäkseen. Voidaan sanoa kuten entinen torven tekijä: "Perästä kuuluu."

VÄINÖ TUOMAINEN

VIHTTAN kuulumisia

Onpa ehtinyt kulahtaa puolen vuotta siitä, kun Vihtta antoi kuulua touhuistaan. Osallistuimmehan mekin Tunturilatu r.y:n 25-vuotisjihliin ja omalta osaltamme kartutimme susilaumaa viidellä uudella tunturisudella. Näillä viimeksi vihityillä varmaan vieläkin maistuu suussaan seremonioitten maku. Jäipä vain kiusallisen vähän puuttumaan tuhannesta tunturisusien kokonaismäärä.

Vielä syksyn kuluessa suoritimme patikointi- ja tutustumisretken kaupunkimme ulkopuolella sijaitseevalle työväenopiston huvilalle Ruskorantaan ja viikkoa myöhemmin oli vihttalaisia jälleen runsaat 20 henkeä kuntolenkillä Vaskiluodossa. Tällä retkellä saimme jo tuntea ensilumen jalkojemme alla ja muutaman asteen pakkanen antoi oman pikku piristyksensä.

Pikkujoulun viettoon Österhankmon leirikeskukseen kerääntyimme kerrassaan 46 hengen joukolla ja ilta kuluikin rattoisasti runsaan tarjoilun ja ohjelman merkeissä. Joulupukki muisti meitä jokaista, samoin Kauko, joka autossaan tarjosi meille sinne vapaan matkan. Siellä myöskin herätettiin ajatus yhteisen joulupaketin lähettämisestä Lappiin. Lyhyestä toimitusajasta huolimatta saimme jo joulukuun puoliväliin mennessä kootuksi noin 80 kg erilaista vaate- y.m. tavaraa, jotka Tunturilatu r.y:stä saamillamme osoitteilla lähetettiin Ivaloon ja Sodankylään. Vielä ennen vuoden 1971 päättymistä kävimme parinkymmenen vihttalaisen voimin kävellen kuntoutumassa, kun lumitilaustamme ei oltu ehditty toimittaa ajoissa.

Vuoden 1972 toiminnan aloitti Vihtta-kerho jo tammikuun 13 päivänä, jolloin 50 jäsentämme kerääntyi keskussairaalan kerhohuoneeseen, jossa illan pääohjelman suorittamisesta vastasi tunturisusi Kalervo Kankainen esittäen filmejä erävaelluksilta sekä myöskin onnistuneita otoksiaan omilta kotoisilta poluiltamme.

Tammikuun 27 päivänä kokoonnuimme vuosikokoukseen Ostorbotnia autralis-museoon. Puheenjohtajan nuija uskottiin edelleenkin ikäsusi n:o 18:n, Aare Orhasen käsiin. Kokouksen muusta ohjelmasta vastasi Martti Jääskeläinen, joka piti valaisevan esityksen Lappia käsittelevästä kirjallisuudesta ja samalla esitteli huomattavaa lapinaiheista kirjakokoelmaansa. Kokouksen yhteydessä saimme tilaisuuden tutustua myöskin museon runsaaseen eläinkokoelmaan.

Vihtta-kerho on järjestänyt useita laturetkiä talven kuluessa omalla 25 km pituisella Vihttaladulla, jota on käyty kiertämässä suurempina ja pienempinä joukkoina ja usein aivan yksityisestikin. Se vain

(Jatkuu siv. 4)

AJATTELE TULEVIA KESIÄ
– SUOJELE TUNTURIVESIÄ –
Kokemäenjoen vesistön
Vesiensuojeluyhdistys r.y.

jokaiselle jotakin
T S
RETKEILIJÄT!
Pankkimme säästökirjalla saatte rahaa maan kaikista säästöpankkikonttoreista.
TAMPEREEN SÄÄSTÖPANKKI

OLEMME ERIKOISTUNEET

ULKOILUUN JA RETKEILYYN

– rinkat ja reput
– vaellusteltat
– makuupussit
– lämpöasut
– erikoisvarusteet

Ne ovat meidän alaamme. Me tunnemme vaativankin retkeilyn.

Erikoisliike on edullinen
– tule ja tutustu

HÄMEEN PARTIOKAUPPA
ALEKSANTERINKATU 32
TAMPERE PUH. 30060

MERI-TUULEEN

● ULKO-TAMMION saari Suomenlahdella odottaa taas tunturisusia kesäisenä viikonloppuna 10—11.6.1972, jolloin kutsumme Teidät viettämään kanssamme yhteisiä hetkiä nuotiotulineen, tarinoineen, lauluineen ja leikkeineen. Luonnonsuojelualueella sijaitsevalla, osittain kalliolisella, osittain vehmaalla saarella tuntee voimakkaana ihmisen ja luonnon yhteenkuuluvuuden — aivan kuin tunturissa. Kalliokielot ja monet karun maan kasvit kukkinevat silloin parhaillaan ja luonnonystävä voi vangita kameralleen viehättäviä näkymiä. Lappiakin ehkä muistellaan nuotion loimussa. Reippaat saaristotanssitkin ovat luvassa, jos vain linnunlaulun ja maininkien kuuntelulta maltatte tulla mukaan.

Lähtö retkelle tapahtuu Karhulasta riippusillan laiturista 10.6. klo 14. Paluu samaan paikkaan 11.6. klo 17.30. Osanottajat huolehtivat itse mukaansa eväät, teltan ja mahdollisesti kelttimen. Sitovat ilmoittautumiset on tehtävä 1.6.1972 mennessä kerhomme sihteerille Anna-Liisa Palmgrenille os. Karhunkatu 26c Karhula tai puhelimitse 952-62 019 tai työhön 952-63 100/731.

Toivotamme tunturisudet tervetulleeksi Ulko-Tammioon nauttimaan raikkaasta merituulesta ja ystävien seurasta retkeilevän viikonlopun merkeissä.

Linja-auto Helsinki—Karhula—Kotka lähtee Helsingisä klo 9.15.

KARHULAN TUNTURISUSIKERHO

VAATIVA VAELLUS

□ Tunturilatu ja Hyvinkään tunturikerho Kuokte järjestävät johdetun vaelluksen Helsinki—Hyvinkää Helatorstaina 11. 5.

Matka on 70 km ja se järjestetään nyt viidennen kerran. Lähtö tapahtuu H:gistä Pirkkolan uimahallilta aamulla klo 6.00, päättyen Hyvinkään uimalaan. Vaellus kulkee Seitsemän veljeksen reittiä ja sen voi keskeyttää tarvittaessa; Palojoki n: 30 km Nurmijärvi n: 36 km Rajamäki n: 46 km. Reppuun tai laukkuun vähän evästä ja sopivaa juotavaa koska ruoka-asemia ei matkalla ole. Varusteissa on syytä varautua sääolosuhteisiin. Retkeen osallistuminen tapahtuu kokonaan osanottajan vastuulla. TERVETULOA VAATIVALLE VAELLUKSELLE.

● SUOMEN LADUN LEIRIPÄIVÄT KOUVOLASSA 1—2. 7. 1972 Asiasta tarkemmin LATU-lehdessä. Osallistutaanpa joukolla.

LIPUT – PIENOISLIPUT
– MERKIT – VIIRIT –
MAINOSPAINATUKSET

TAITOPAINO

KASKITIE 2 PUH. 58910, 50130
Maan vanhin alan erikoisliike

Hieman poronhoitotietoutta

Kuten kaikkia muita elinkeinoaloja, säätelee poronhoitoakin lukuisa määrä lakeja ja asetuksia. Uusin poronhoitolaki on vuodelta 1968 (71/68). Siinä määrätään mm., että paliskunnalla tulee olla luonnolliset rajat. Paliskuntain välinen luvalla rakennettu poroaita on kuitenkin rajana, missä sellainen on rakennettu.

Paliskunnalla tulee olla hallitus, poroisäntä, varaisäntä ja rahastonhoitaja. Hallitukseen kuuluu näiden lisäksi vähintään kaksi ja enintään neljä muuta paliskunnan osakasta, ja kullakin on kokouksessa yksi ääni. Poroisäntä on hallituksen puheenjohtaja ja sen virallinen edustaja.

Paliskuntain Yhdistystä kuultuaan määrää valtioneuvosto kymmeneksi vuodeksi kerrallaan korkeimman sallitun poromäärän kussakin paliskunnassa. Poronhoitovuosi on 1 päivästä kesäkuuta seuraavan vuoden toukokuun 31 päivään.

Mulhin paliskuntiin kuuluvat paliskunnan alueelta kootut huoltajaa vailla olevat porot, joita ei viimeistään erotustilaisuudessa noudeta, merkittömät vuotta vanhemmat porot eli peurat ja merkittömät orpovasat, jollei niitä panna paliskunnan merkkiin, sekä porot joiden merkki on turmeltunut ja joiden isäntää ei tunneta, on poroisännän myytävä vasoineen julkisella huutokauppamenettelyllä, jollei niitä muuten edullisemmin voida muuttaa rahaksi. Viimeistään ennen kunkin vuoden huhtikuun 1 päivää on luettelo porohoitovuonna täten myydyistä poroista lähetettävä Paliskuntain Yhdistykselle, jonka tulee tarkistaa merkkiluettelo ja antaa riidanalaisissa tapauksissa lausunto, kenelle porot ovat kuuluneet. Lausunnosta on lähetettävä ilmoitus poronomistajille, paliskunta toimittaa heille porojen hinnan, ja jollei poronomistajaa voida selvittää, lankeaa myyntihinta paliskunnalle.

Teuraista on pidettävä ostajan toimesta osokirjaa, johon merkitään ostopaikka ja -aika, ostettujen porojen luku, merkit, hinta, sukupuoli ja ikä, myyjän nimi ja osoite sekä omakätinen kuittaus. Ostokirja on vaadittaessa esitettävä poroisännälle tai muulle paliskunnan edustajille tahikka Paliskuntain Yhdistyksen ao. toimihenkilölle.

Paliskuntain Yhdistys pitää kirjaa kaikista poronhoitalueen poromerkeistä, ja ilman paliskunnan hallituksen lupaa ei paliskunnan alueella saa ryhtyä minkäänlaisiin poronhoitotoimenpiteisiin.

Saman lain täsmentämiseksi annetussa asetuksessa määrätään paliskunnan kokousten lukumääräksi kaksi varsinaista kokousta, toinen syys- tai loka-, toinen huhti- tai toukokuussa, sekä jos viidennes poronomistajista sitä vaatii, voidaan pitää ylimääräinen paliskunnan kokous. Hallituksen jäsenet valitaan kolmeksi poronhoitovuodeksi kerrallaan, ja poroisännäksi ja rahastonhoitajaksi valittujen on suoritettava Paliskuntain Yhdistyksen järjestämät kurssit. Poroisäntä, varaisäntä, rahastonhoitaja, työnjohtaja ja poroerotusten lukumies ovat velvolliset tekemään virkavalan kihlakunnanoikeudessa heti vaalin jälkeen.

Kussakin paliskunnassa on porot mahdollisimman aikaisin syksyllä tai syystalvella etsittävä, koottava, luettava ja tarpeen mukaan erotettava.

Paliskuntain Yhdistys määrää vuosittain luovutusmaksun vieraaseen paliskuntaan kuuluvista poroista. Käsiteltävät porot on merkittävä kukin omistajansa lukuun eikä paliskunta, jonka on suoritettava luovutusmaksu, saa periä sitä poronomistajalta takaisin.

Jos joku aikoo ryhtyä harjoittamaan poronhoitoa ja on lain mukaan siihen oikeutettu, tulee hänen Paliskuntain Yhdistykseltä anoa haluamansa poromerkin hyväksymistä kirjallisesti. Hyväksymishakemuksessa on oltava merkin kuva. Poroisäntä antaa hakemuslomakkeet.

Poronomistajien on suoritettava porolukunsa mukainen työosuus. Merkkipiirit ja paliskunnat ovat seuraavat:

Merkkipiiri	Paliskunta
1) Utsjoki	Paistunturi, Kaldoaivi
2) Inari	Muddusjärvi, Vätsäri, Ivalo, Sallivaara, Hammastunturi, Paadari
3) Enontekiö	Näkkälä, Lappi
4) Etelä-Lappi	Muonio, Kyrö
5) Kittilä	Kuivasalmi, Alakylä
6) Sodankylä	Sattasniemi, Oraniemi, Syväjärvi, Pyhäjärvi, Lappi
7) Keminkylä	Kemi, Sompio, Sallan pohjoinen
8) Salla	Salla, Hirvasniemi
9) Raudanjoki	Kallio, Poikajärvi, Vanttaus
10) Läntinen	Lohijärvi, Palojärvi, Orajärvi, Kolarin alanen, Jääskö
11) Itäkemiö	Narkaus, Niemelä, Timisjärvi, Toiva, Livo, Isosydänmaa, Mäntyjärvi, Kuukas
12) Kuusamo	Alakitka, Akanlahti, Kallioluoma, Oijusluoma, Oivanki, Irni, Hossa
13) Pudasjylä	Livo, Kollajoki, Ikonen, Oijärvi, Kiiminki, Pudasjärvi, Pintamo, Taivalkoski, Jokijärvi
14) Kainuu	Haila, Näljänkä

Porojen korvamerkeistä

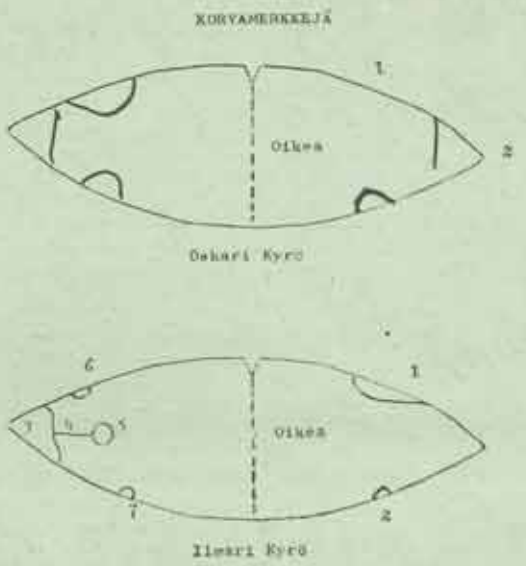
Vuosijuhliin osallistuneista osasi Oskari Kyrön poron korvamerkin mukaan tehdyn XXV-vuotisporon"korvan", jonka Kolbman jäsenet olivat valmistaneet. Merkki on peräisin hänen isoisältään. Se luetaan seuraavasti:

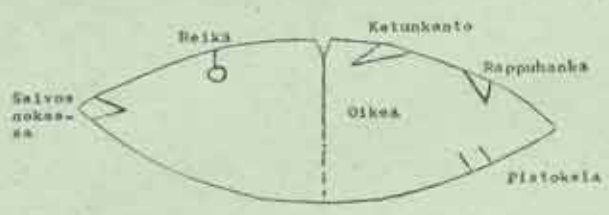
1 = päällä hanka
2 = nokka poikki
3 = 2 pykälää takana
4 = vasen poikki
5 = pykälä takana

Ilmari Kyrö, Susikyrön pystytyksen valvoja, on saanut merkkinsä lappalaiselta kummilahjana ollessaan 2-vuotias. Se luetaan:

1 = päällä hanka
2 = pykälä takana
3 = vita
4 = halki
5 = reikä
6 = pykälä päällä
7 = " alla

Hänen vaimonsa Liisan poromerkki on yli 100 vuotta vanha. Ilmarin isoisä on saanut sen Ruotsista tulleelta lappalaisnaiselta Kemijärvellä.

1 = oikea terävä
2 = pykälä
3 = pykälä
4 = haara
5 = pykälä
6 = "
7 = "

Poronvasa merkitään ottamalla sen pää vasemman kyynärvarren koukkuun. Oikea korva tarkoittaa takaa katsottuna oikealta. Korvamerkkiin kuuluu merkit kummasakin korvassa, poron pään kuvitellaan sijaitsevan siinä, missä korvamerkeissä on katkoviiva.

Viiltojen nimityksissä on hauskoja yksityiskohtia. "Ketunkanto" on muuan, rappuhanka ja pistos, salvos nokassa jne. ovat luonteenomaisia. Ketunkanto on saanut nimensä kantoansasta, johon ketun oletetaan pistävän tassunsa tavoitellessaan syöttiä.

Paliskuntien Yhdistyksen kortistosta näkee, miten merkkejä on käytetty. Jos jokin merkki on ollut käyttämättä kahdeksan vuotta, sen saa lunastaa toinen haluk.as.

MAIRE KALANTI

Prof. Erkki Asp Tunturi-Lapin tutkimuspäivillä Kevolla:

SAAMELAISKULTTUURI sosiologisen tutkimuksen kohteena

□ SAAMELAISTEN ASIAT ovat viime aikoina olleet eri yhteyksissä varsin näkyvästi esillä. Tämä selittyy ensiksikin sillä, että saamelaiset itse ovat entistä aktiivisemmin ryhtyneet tuomaan julki heimonsa elinmahdollisuuksia ja toimeentuloa heikentäviä epäkohtia ja esittäneet näihin korjausehdotuksia ja -toiveita. Toinen selitys yleisen mielenkiinnon kohteeksi joutumisesta löytyy tosiasiasta, että saamelaiset todella elävät monien sellaisten epäkohtien, epäoikeudenmukaisuuksien ja huolten rasittamina, joista väestömme enemmistöllä ei ole ollut edes aavistusta. Tälläisiä ongelmia voidaan nimetä runsaasti esim. elinkeinoelämän piiristä, maanomistuksen tilmoilta tai koulutoimen alalta. Vaikka saamelaisten olot ovat maamme yleisen hyvinvoinnin myötä myös kohentuneet, silti heille on jäänyt monia vähemmistöasemasta aiheutuvia erityispulmia, joiden ratkaisemisessa tarvitaan sekä saamelaisten omaa panosta että enemmistön myötävaikutusta ja entistä syvällisempää perehtymistä vähemmistöaseman synnyttämiin ongelmiin. Eri tahoilla tehtävä tieteellinen tutkimustyö on osaltaan edistämässä tälläistä ymmärtämystä ja vähemmistön elinmahdollisuuksien tuntemusta.

Esitellessään Turun Yliopiston Sosiologian laitoksen puitteissa suoritettuja saamelaiskulttuuriin kohdistuvia tutkimuksia prof. Erkki Asp kosketteli aluksi edessä olevia tutkimustehtäviä ja paneutui yksityiskohtaisemmin vuosi sitten suoritetun Inari-tutkimuksen tarkasteluun.

Saamelaisalueella suoritetaan parhaillaan Yleisradion toimeksiannosta saamelaisten radiokuuntelua, ohjelmia, ohjelmapolitiikkaan liittyviä odotuksia ja toivomuksia sekä tv:n katselua ja ohjelmia koskeva tutkimus. Tällä pyritään hankkimaan perusteita yleisradion saamelaisohjelmapolitiikan vastaiseen kehittämiseen nimenomaan saamelaisen kuulija- ja katselijakunnan tarpeiden, odotusten ja toiveiden mukaiseksi. Toivottavasti haastattelun kohteiksi joutuvat saamelaiset oivaltavat asian tärkeyden ja ottavat kantaa heille tehtäviin kysymyksiin. Heillä on tämän tutkimuksen avulla mahdollisuus vaikuttaa yleisradion ja erityisesti Lapin ohjelmien ohjelmapolitiikkaan.

Sompion alueella on viime aikoina esiintynyt julkisuudessa erityisesti paikallisten asukkaiden tehtyihin ratkaisuihin ilmenneen tyytymättömyyden vuoksi. Tekojärvi hanke on koskettanut asukkaita syvällisemmin kuin suunnitteluvaiheessa voitiin olettaa. Tämä on vasta vähitellen alkanut tulla näkyviin erilaisina kannanottoina, tyytymättömyyden ilmaisuina tai muuttoliikkeenä. Laitoksellamme on alettu kiinnittää huomiota tähän ilmiöön ja parhaillaan käynnissä oleva tiedustelu ailasalueen vestön keskuudessa pyrkii etsimään niitä ongelmia, jotka vielä olisivat ratkaistavissa eri osapuolten yhteistoimin. Samalla tutkimuksessa halutaan selvittää väestön sopeutumista uusiin olosuhteisiin, elinkeinoelämän kehittämistä uudenlaisissa oloissa sekä mahdollisia yhteiskunnan toimenpiteitä

(Jatkuu siv. 6)

LANKAJALOSTE OY

– tukevasti langan päässä –

Valmistamme:

– astiankuivaustelineitä
– pakastekoreja ja -hyllyjä
– esittelytelineitä
– erilaisia rautalankavalmisteita

RAUTALANKATEOSTEHDAS

LANKAJALOSTE OY

Kohmankaari 1–3, Tampere 31

Puh. 931 - 442 400

VIHTTAN...

(Jatkoa 2. sivulta)

on jäänyt meitä ihmetyttämään, millä keinoilla ratamestarimme Arvi on sen suuren Vihtta-kiven saanut sijoitettua sinne ,ladun kääntymäkohtaan. Mainittava on myöskin yhdeksän jäsenemme osallistuminen Öjbergin 30 kilometrin hiihtoon ja kahdeksan Vihtta-kerhon jäsenen osallistuminen Botnia-hiihdon 45 km matkalle. Öjbergin 40 km:n yleinen laturetki samoinkuin toisetkin täällä järjestetyt laturetket ovat myöskin saaneet jäsenistömme keskuudesta runsaasti osallistujia. Unohtaa ei saa myöskään pääasiaa, Lapin retkeilyä. Useiden jäsentemme tiedetään olevan lähdössä jälleen Lapin keväisille hangille, mutta hiihtokauden ollessa vasta alullaan, ei lähtijöiden määristä vielä tarkemmin tiedetä.

Maaliskuun alussa kokoontui kerhomme jälleen lähes 40 hengen voimalla taaskin Ruskorantaan. Reijo Haapanen piti esitelmän suunnituksesta sekä käytännössä opetti kartanlukua ja kompassin käyttöä. Ami Pilliikangas puolestaan levitti karttansa ja selosti pääsiäiseksi järjestettävää kahden vuorokauden hiihtovaellusta Valassaarille, jonka majoittumismahdollisuuksiin meitä muutamia kävi pari viikkoa aikaisemmin tutustumassa. Viime päivien leudot säät ovat kuitenkin arvelluttavasti kuluttaneet Merenkurkun niukkaa lumipeitettä, mutta toivomme, että lumi ei pääsiäiseen mennessä tyystin loppuisi jäältä.

Ja sitten tietysti eri puolilla Suomea pidämme huolen siitä, että ensi syksynä tulee Susikyrössä tuhannes tunturisusi vihityksi ja tuo määrä vielä runsaasti ylitetyksi.

PF

RUKKA - SADEPUKIMET
KOSTEAN SÄÄN RETKEILYYN
Valmistaja:
rukka **OY URHEILUVAATETUS**

NOKIA antibacteric

Vaikka pinta kastuu, ei jalka kostu Lappi-hiihtokengissä.

Hyvä hiihtokenkä on nyt kuṁia. LAPPI-hiihtokengät on suunniteltu suomalaisen perinteen pohjalta. Huomioonottaen jokainen yksityiskohta. Ne on testattu tuntureilla. Side pysyy ja jalka viihtyy. Jos olet ennakkoluuloinen, kysy latumiehen mielipidettä.

NOKIA

JUHLA-VUODEN

Juhlavuonna tunnetusti metalli on halpaa,
joskus lyödään mitalia, toisen kerran kalpaa,
plaketit nyt ansioista kohta jaetaan,
toivon myöskin juhlavasti itse täältä haetaan.
Suomen Latu plaketit on meitä varten lyöttänyt,
on kultaan, hopeaan ja pronssiin vyöttänyt.
On jakoperustaksi Latu työn ja vastuun määrännyt,
sen, miten kukin yhteiseksi parhaaksi on häärännyt.

□□□

Kullan jaossa on edelleenkin pihdattu,
se A n t e r o T a r v a i s e e n vain on sihdattu.
Parikymmentä vuotta häntä eri liemissä on uitettu,
ja jos jonkinlaista puuhaa syöttää suitettu.
On eräretki, myöskin juhlan juonto hänelle veriin syöpynyt,
on suopungilla poron heittänyt ja lumeen yöpynyt.
Noitainkin suuhun Vipusena sanaa on taannut,
myös Suomen Ladun hallituksessa jäsenenä maannut.

□□□

Tunturirahat taian mukaan onnen tuovat,
saman lykyn, toivomme, plaketit myös luovat.
Siksi tytöille ja pojille seuraaville,
hopeaa nyt lyödään kämmenille.

□□□

H a n n u H i l t u n e n on taiteilija aito,
on hällä kuvallisen näkemisen taito.
Merkit, näyttelyt ja pääsyliput suunnittelee, myöskin lavastaa,
hänkään irti pääse ei uurastamisen tavastaan.
Vaan silloin Hannukin viettää tähtihetkiä,
kun koko perheelleen hän suunnittelee eräretkiä.
Kun vuoden ikäisinä omat lapset kairaan johti,
niin silmissä vain Sokosti ja Sudenpesä hohti.

□□□

Tekniikkaa kun torvittiin, apua ja työtä,
silloin aina P a a v o K i h l b e r g ollut on myötä.
Huuliltansa kuultu ei kirousta, sattasta,
vaikka siirtämään pyydetty ois itse Nattasta.
Kairaa kiertänyt on, rakentanut kotaa,
mutta siltain kimpussa kovinta on käynyt sotaa.
Liekkö muulloin torkkunut tai koisinut,
Tunturiladun hallituksessa ainakaan ei loisinut.

□□□

S i i r i K o s t a m o l l e Hokkusaivon henget ovat tutut,
kai niitä tuntien on keinonnut hän visaisetkin jutut.
Retket, talkoot, pikkujoulut meille hän puuhasi,
ja kaukaakin hän ahkerasti susitouhuun tauhasi.
Ei ihme, että hällä sydän on paikallaan,
kun kesäkauden metsässä asuu, järviaitallaan.
Rajamäen rykmenttiin tarmoa on puhkunut,
sitä samaa, mitä itsekin kairassa on uhkunut.

□□□

A n j a L e h t o n e n kuulunut on siihen tyttöjoukkoon,
joka töihin pyytäissä lymynnyt ei loukkoon.
Villapaidat kutoi, arvat kääri, sillä siisti,
sukkelaan kuin saukko sulaan, rahat meiltä riisti.
Anja Tunturilatua on hoivannut kuin pikkulasta,
kiittämään me siitä laataan hampaattomana vasta.
Nyt Saanan valinnut on lomatunturiksi
ja joutunut lie siellä Viikin katraan musteriksi.

□□□

Tunturiladun työssä tyttöä on meillä kaksi,
joiden panosta et hevin ylitä, saa paremmaksi.
K i r s t i ja P i r k k o P ä i v ä r i n t a ovat sisarukset,
heiltä hommat ovat käyneet, sujuneet myös sakset.
Kirsti kantanut naisvaltikkaa on epävirallista,
Pirkon huoleksi taas jäänyt on toteuttaa toivelista.
Jos pojat toiminnassa joskus poikain puolta veti,
sisarukset tasapainoon keinot löysi heti.

□□□

V i l l e R a n t a l a, mies puhtaan tunturiaatteen,
hälle jakaisin myös apostolin vaatteen.
Meistä enimmin on henkeämme aatellut
ja tuumailunsa tavoitteiksi susilounailla myös saatellut.
Susikyrö, mitä ilman Villeä se oisi,
tasaisella kankaalla vain hongat huminoisi.
Ville kämppäpaikat punnitsi, kartoitti tonttimaamme,
häntä tasaisesta tiestä sinne myöskin kiittää saamme.

□□□

E e v a R a t i a on usein ollut ema
kattilansa talkoissa on ollut vähintä
Hän taitavasti syöttää lihavan tai ha
vaikka kaloreita laskee, kylläisen
Laajemmatkin puitteet hallitsee, ei
pulasta on päästellyt monasti myös
Kiilopäänkin talouspuoli Eevan lei
neuvonsa on järkevät, ei liidä taivaa

□

B r i t a S a l o r i u t t a kaikkeen
on kaikin voimin ahertanut, hän jo
Jos myöskin juhlajoukko hiljaa oll
Brita meistä sanan sanonut tai laul
On omaa kämppää Saariselän laita
vaan mieluummin lumikairaan latu
Sydäntänsä lähellä on kultamaat jo
jos hipun näkee, hälle aukeavat ka

ANSIO-MERK

Miten kukin yhteisest
kaan Tunturiladun jo
yllä oleville ja muutan
vaksi ansioplaketin,
pronssisen.

E r k k i W i k s t e n lehtineeke
hänen jäljiltään ei painokone ko
Tunturilata-lehden jutut kasaa, t
tiedot, muistot, toimintamme l
Historiikin teon Eki myöskin työ
vuosikautten panoksesta kertyis
Oikealla tunturmiellä tehnyt on
tukemme on hällä aina, apumme

□

On messinkikin metallia, vaikke
viljalti ei tässä kohta pronssiakii
Kohta alkaa pronssilaatan jako,
siksi toivon, että kukaan seuras

□

V ä i n ö F r i m a n nahasta ka
yhtä hyvin käsittelee tuohta, kel
Paljon Susikyrön tunnelmaa
talkoissa on kulkenut ja tehnyt
Tunnusmerkkinä on Susikyrön
tuahesta myös syntyis hältä vaik
Retkitoveria ei montaa löydy hä
silti turhaa pyytää kerskumaan

ntämme ehtoisa,
änkin hehtoisa.
ikan,
i pitää koko topparoikan.
syötä satua,
Suomen Latua.
naa kantaa,
unrantaa.

□□

jaksanut on tulla mukaan,
s kukaan.
ut on tai hajallaan,
mut on ajallaan.
n puurtanut,
nsa on uurtanut.
kullankaivajat,
ikki taivahat.

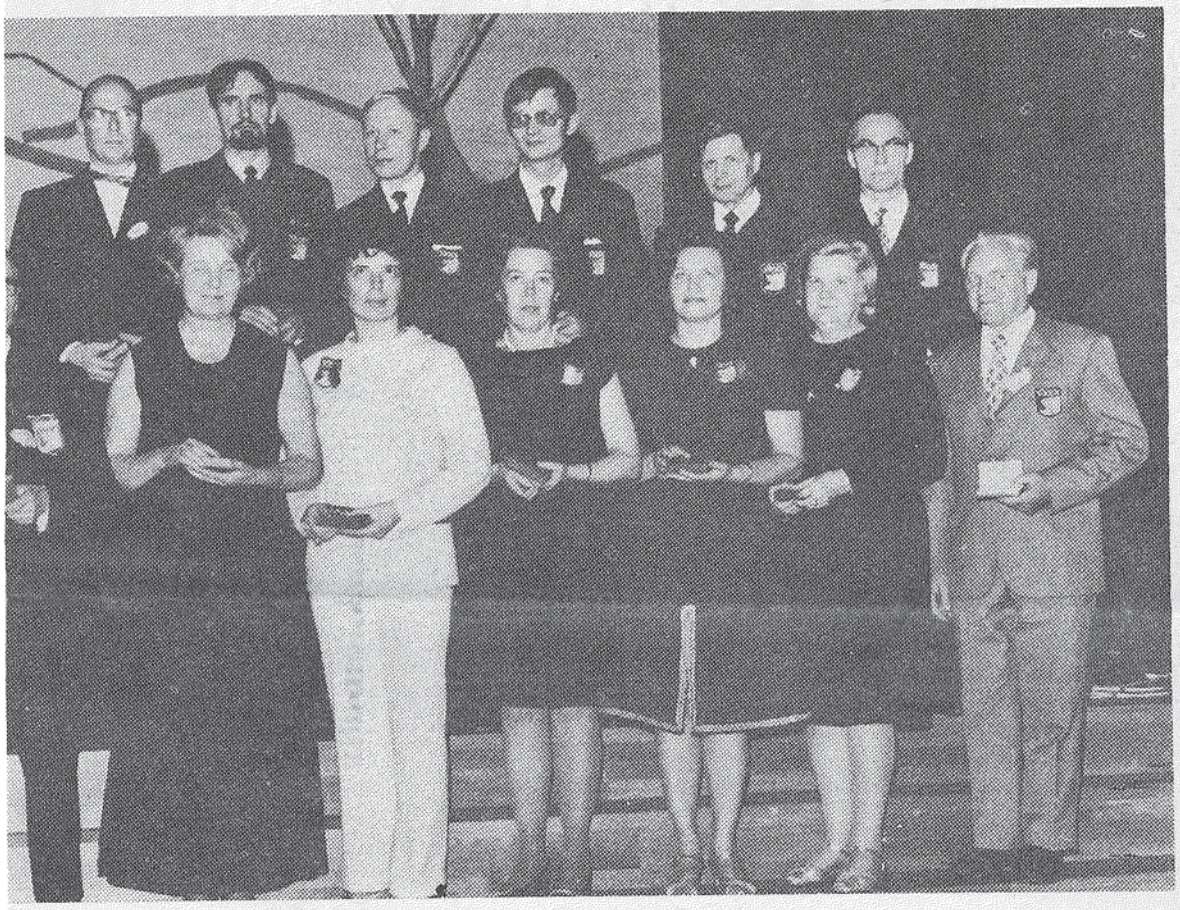
)-

KI-

Huttus-Pekka siinä meillä samanmoinen miesi,
apua jos tarvitsit, mukaan tuli, kaiken tiesi.
Susikyrön hän hoitaa, meille esimerkiksi,
huumori ja hyvä mieli saattaa meidät herkiksi.
Huttus-Pekan mukaantulo puutteille on hallaa,
yhtä hyvin kohdallensa saunan löylyn, Njellän työnkin mallaa.
Myös susiviikon vetäjänä maineensa on makea,
leppoisampaa puuhamiestä tikulla saa hakea.

□□□

Pekka Järvinen hän uskoi kerhoaatteeseen,
siks Kuokten synnyn saatteli ja puki vaatteeseen.
Kakkoskerhoa on vetänyt sen syntymästä saakka,
harteita on painanut uranaukaisijan taakka.
Pekka erälatua on kaalonut, samonnut myös kesäkairaa,
monenmoni ensi kertaa perässänsä eräreissuun hairaa,
Toiminnallaan kasvattanut on vakaan kerhoryhmän,
joka kunnoksensa polun polkee vaikka läpi hyhmän.

oli häärännyt, sen mu-
htokunta oli määrännyt
alle muullekin ojennetta-
kultaisen, hopeisen tai

KRONIKKA

i on vaalea,
kaan ole haalea.
ittaa, toimittaa,
hden palstoille hän loimittaa.
kseen otti,
ika potti.
iän juttua,
myös toivon, tuttua.

□□
hopealle kilise,
vilise.
maineen luku,
ei nuku.

□□□
iken tehdä taitaa,
a ja raitaa.
yntynyt on Väiskin myötä,
laatutyötä.
tuohinimi, kämpän kelokalustus,
ka erävarustus.
ien veroistaan,
on keroistaan.

□□□

Kolbman sihteerinä toimi Väinö Martikainen,
miehellä kun kynä sauhuu, on tulos harvinainen.
Kun Kolbmassa aina uskotaan, että Häme jyllää nääs,
niin Väiskin hahmo ainakin se kulkee etupääs.
Hän kulkemaan on kauhea, riittääkö maailman ääri,
kun kairaan käypi astumaan, Kolbman Vemmelsääri.
On talkooveikko mainio, joten kuka väittää vielä,
että Mansessa vasta herätään, kun muut jo kaukana on tiellä.

□□□

Retkeilyssä Simos-Kaisa toista on kuin kotikanat,
mökillänsä lausuttiin myös Kolbman syntysanat.
Tovereita innostaen aina retkille on lentänyt
Lapin kairaan, talkoisiin myös ensimmäisnä entänyt.
Parasta on Kaisassa mielen irtonaisuus,
vireästä hengestään on kauas jäänyt vaisuus.
Käsistään myös kätevä, aikaan saapi kummia,
Kaisasta ei koskaan taida saada kotimummia.

□□□

Jos Kolbmasta pitää sanat sanoa selvällä kielellä,
niin totean, että Yrjö Suuniittu vetää sitä oikealla mielellä.
Puheenjohtajana rauhallinen on, vain tuloksissa on sähinää,
johdollansa paljon aikaan saadaan ja aina ilman rähinää.
Kolbman panos seuratyössä olisi kultamitalia vailla,
vetäjänä Yrjön kanssa on aivan samalla lailla.
Vasta sitten Yrjö kyntensä näyttää, kun eräkilpa alkaa,
saa siinä olla aika veikko, joka jaksaa tasajalkaa.

□□□

Nyt plaketteja on jaettu tasan puolitoistatusinaa,
oikeamman määrän olisi saanut, jos laskee kapan rusinaa.
Myös teitä muita kaikkia nyt yhteisestä työstä kiitämme,
ja toivon, seuraavalla kerralla myös tähän joukkoon liitämme.

AIOTKO TÄNÄ VUONNA...

(Jatkoa 1. sivulta)

Kun on vähän rehkitty, niin leukun sivallus, hokkuryyppy ja susimerkki rintapieleen — ja niin susilauma lisääntyy. Olemmeko kohta kaikki susia? Jotkut ovat sitä mieltä, että susivaatimuksia olisi kiristettävä. Tätä kysymystä on susivaliokunnassakin pohdittu. Toistaiseksi ei ole lähdetty vaatimuksia varsinaisesti kiristämään. Kuitenkin on katsottu tarpeelliseksi pyrkiä niitä joiltakin osin selventämään jas täsmentämään. Voimassa olevat vaatimukset ja rääthyjen sääntötulkinnat ovat Tunturiladun Oppaassa 3. painos, ja niiden suhteen esitetään seuraavassa eräitä selvennyksiä ja täsmennyksiä, jotka susivaliokunta on katsonut tarpeelliseksi.

□ TUNTURISUSI

Perusvaatimukset ovat siis edellä mainitussa oppaassa. Seuraavassa viitataan tunturisusianomuslomakkeen numeroituun kohtaan. Henkilötiedoissa olisi syytä mainita kotipaikkakunta, koska pelkkä osoite ei useinkaan anna juuri mitään kuvaa siitä, missä päin Suomea asianomainen asustaa. On muistettava maksaa tunturiladun jäsenmaksu ennen susianomuksen jättämistä.

Kohta 1. Tunturikäynnit

Käyntien tulee tapahtua Napapiirin pohjoispuolisessa osassa Suomea. Esim, Kuusamoa ja Rukaa ei siis hyväksytä. Tähän kohtaan merkitään myös ne retket, joita ei hyväksytä eräretkiksi (katso jälempänä kohta 5.).

Kohta 4. Eräretki

Retken tulee olla nimenomaan vaellusretki (150 km) ja kunkin osanottajan on laadittava retkiselostus omakohtaisesti. On katsottava vaatimusten kiertämiseksi se, että joku retken osanottajista tai sen vetäjä tekee retkiselostuksen ja jakaa sen monisteena muille. Selostus voisi olla laadittu esim. päiväkirjan tapaan ja mikään pitkä runoilu sen ei tarvitse olla. Mutta, joka osaa hauskasti kirjoittaa, niin antaa tulla vaan. hyviä selostuksia julkaistaan mielellään lehdessämme.

Kohta 5. Muut eräretket

Tässä kohdassa mainittavien retkien tulee olla vähintään 6 vrk kestäneitä eräretkiä Napapiirin pohjoispuolella asumattomassa maastossa. Niiden ei kuitenkaan tarvitse olla varsinaisia vaelluseräretkiä, eikä niille aseteta erityistä vaatimusta matkan pituuden suhteen, mutta retken kestoaikaa vastaavat varusteet kuten muonat ja muut vehkeet on kuljetettava mukana. Esimerkiksi viikon oleskelua Susikyrössä tai Ylläksellä "päivänkakkararetkineen" ei voida pitää eräretkenä, vaan ne ovat tunturikäyntejä (ja kuuluvat kohtaan 1.). Esim. viikon kestänyt kalastusretki asumattomalla seudulla, jolloin eräretkivarusteet kuljetetaan mukana, on hyväksyttävä eräretki. On huomattava, että kaikki eräretket lasketaan myös tunturikäynneiksi.

□ JOHTAJASUSI

Johtajasusianomusta varten on laadittu uusi lomake, joka täyttöohjeineen on näkyvissä tässä lehdessä. Olisi tarpeellista käyttää tätä uutta lomaketta ja niitä on saatavissa Suomen Ladussa.

Johtajasuden perusvaatimukset ovat myöskin edellämainitussa oppaassa. Varsinainen muutos on tehty vaatimusten kohtaan d), joka Tunturiladun johtokunnan nyttemmin (10.3.1972) vahvistamana on seuraavan sisältöinen:

d) on tehnyt vähintään viisi tunturiretkeä, joista kaksi talvella, ja joista ainakin yksi on maastohyvitys mukaanluettuna ollut vähintään 300 km:n pituinen.

Tämä 300 km:n eräretki on se ns. johtajasusivaellus eikä se ole enää korvattavissa viiden vuoden kuntosuorituksilla (5x600 km). Vaelluksesta on laadittava lyhyt omakohtainen retkikertomus, jossa on mainittava myös muiden siihen osallistuneiden nimet.

Johtajasudeksi aikovan retkenjohtajakokemukseen tullaan kiinnittämään entistä enemmän huomiota. Tämä selkka on anomuksessa kyettävä tuomaan esille. Hänen tulee anomuksessaan osoittaa kykenevänsä hyväksyttävästi suunnittelemaan ja johtamaan eräretkiä. Yhdestä suunnitelman mukaan toteutetusta retkestä on anomuksen liitteeksi laadittava selostus. Hyväksyttävästi suoritettu eräretken johtajakurssi on vaihtoehtoinen edellä sanotun kanssa. Kurssin ohjelmasta on laadittava selostus anomuksen liitteeksi.

Harrastusnäytteen tulee olla sellainen kuin Tunturiladun Oppaassa on selostettu, mutta kuitenkin siten, että hyvääkään retkiselostusta ei hyväksytä harrastusnäytteeksi. Susivaliokunnan jonkun jäsenen kanssa voidaan tarvittaessa neuvotella etukäteen harrastusnäytteen aiheen kelpoisuudesta.

Susivaliokunta tulee noudattamaan edelläesitettyjä periaatteita jo tänä vuonna johtaja- ja tunturisusianomuksia käsiteltäessä. On aivan ilmeistä, että susivaatimuksia on vaikea saada yksikäsitteisen täsmällisiksi. Johtokunnalle ja susivaliokunnalle jää pakostakin harkintavelvollisuutta susianomuksia ratkottaessa. Toivomuksena olisikin, että kaikki susiksi pyrkijät voisivat esittää "rellut" perusteet anomuksensa tueksi, jolloin samalla susivaliokunnan työ olisi helpompi.

Tänä vuonna järjestetäänkin susivihkiäiset sitten itse paikan päällä eli Susikyrössä 16. p:nä syyskuuta, kuten johtokunta on asian päättänyt. Näin ollen **susianomusten on vastaavasti oltava susivaliokunnan käsiteltävänä viimeistään 15. 8. 1972 mennessä.**Nämä päivämäärät on syytä panna muistiin. Muun järjestettävän seremonian ohessa vihitään Susikyrössä todennäköisesti tuhannes (n:o 1000) tunturisusi. Tämän tunturisuden sukunimi saattaisi alkaa esim. kirjaimella H. Susivaliokunta on päättänyt, että tälle tuhannennelle sudelle on varattu pieni "huomaavaisuuden" osoitus, mutta siitäpä ei vielä tässä kerrota, vaan se nähdään sitten paikan päällä.

Susivaliokunnan pj.
Petteri Wäänänen

JOHTAJASUSIANOMUKSEN TÄYTTÖOHJEET

1. Henkilötiedot

Nimiriville tulee merkitä myöskin "omaa sukua" nimi, jotta susiluetteloista voidaan tarkistaa hakijan susinumero.

Kotipaikka on pyydetty merkitsemään vielä erikseen syystä, että postitoimipaikan nimi ei aina sano kotipaikkaa. Postitoimipaikan numero merkitään myöskin.

Sarakkeeseen "Ladun jäsen vuodesta" merkitään vuosi, jolloin anoja on liittynyt Suomen Latuun tai johonkin sen alayhdistyksistä. Anojan tulee olla myöskin Tunturiladun jäsen.

"Susi n:o/vuosi" kohtaan merkitään oma susinumero. Ellei sitä muista, auttaa susivaliokuntaa paljon, jos muistaa edes vuoden, jolloin on vihitty sudeksi.

2. Tunturihuiput

Sarakkeen vasemmalle puolelle nimetään ne yli 1 000 m korkeat huiput, joilla anoja on käynyt. Oikealle puolelle kirjoitetaan muiden "vallattujen" huippujen nimet muistaen, ettei samalla retkellä saa laskea enempää kuin kolme huippua 10 karttakilometrin säteellä. Elleivät kaikki nimet sovi, voi luetteloa jatkaa "lisäselvityksiä" sarakkeessa. Tärkeintä on, että kokonaislukumäärä merkitään alareunaan ja lasketaan siellä yhteen yli 1 000 metristen huippujen kanssa.

3. Vaellus yli 300 km, nk. susivaellus

Aika-sarakkeeseen merkitään vaelluksen päivämäärät. Pituutta laskettaessa on muistettava, että maastosta riippuen saa kilometrilukuun lisätä maastohyvityskilometrit.

Retkialue merkitään pääosiltaan siten, että selonteon perusteella voidaan kuljetusta reitistä päästä selvyyteen.

4. Muut eräretket ja tunturikäynnit

Sarakkeen vasen puoli on varattu tehtyjen eräretkien selvitystä varten. Susivaellus on retki n:o

(Jatkuu siv. 6)

ILMOITUS OSALLISTUMISESTA JA MATKUSTUSTAVASTA SUSIVIHKIÄISIIN

Koska on tarpeellista selvittää osallistujien lukumäärä mm. matkustusjärjestelyjen takia, pyydämme **osallistujia** vastaamaan allaoleviin kysymyksiin.

1. Osallistun susivihkiäisiin ☐
2. Hoidan matkajärjestelyt itse ☐
3. Osallistun johonkin seuraavassa esitettyyn matkustustapaan ☐
   Tilauslinja-auto (meno-paluu) torstaina 14. 9. 1972 seuraavia reittejä:
   a. Helsinki—Lahti—Jyväskylä—Kemi—Susikyrö ☐
   b. (Turku)—Tampere—Vaasa—Kokkola—Kemi—Susikyrö ☐
   c. Karhula—Kouvola—Mikkeli—Varkaus—Kuopio—Iisalmi—Kemi—Susikyrö ☐
   (Lappeenrannasta, Imatralta ja Joensuusta tulevat voivat liittyä c-reittiin.)
   Linja-automatka Helsinki—Susikyrö maksaa noin 70 mk ja autot lähtevät lähtöpisteistä noin klo 18—19.
4. Osallistun linja-autokuljetukseen Kemi—Susikyrö, joka lähtee lauantaina 16. 9. 1972 Kemistä noin klo 7.00 junan p59 saavuttua. ☐
5. Osallistun linja-autokuljetukseen Susikyrö—Kemi sunnuntaina 17. 9. 1972. Kemissä noin klo 17 (ennen junan p64 lähtöä) ☐

Suunnitellut yhteiskuljetukset toteutuvat vain jos riittävä määrä osanottajia ilmoittautuu.

Irroita tämä lomake ja lähetä 31. 5. 1972 mennessä sihteerille os. Annikki Hakavuo Töölönkatu 36 B 36, 00260 Helsinki 26.

Nimi ..... Osoite ..... Puh. .....
Mikäli sinulla on ohjelmaideoita susivihkiäisiin, kirjoita niistä esitys liitteenä.

Johtaja-susianomuksen ...

(Jatkoa 5. sivulta)

1, joten muiden eräretkien numerointi alkaa numerosta 2.

Retkialue merkitään lyhyesti, esimerkiksi Saariselkä, Haltia, Muotka jne. Jos vuosiluku sopii perään, hyvä on. Vrk-sarakkeeseen merkitään kestoaika vuorokausissa. On huomattava, että kuutta vuorokautta lyhyemmät eräretket ovat tunturikäyntejä ja kuuluvat siten oikeanpuoleiseen sarakkeeseen. Mikäli kaikki käynnit ja eräretket eivät sovi tilaan, voidaan käyttää erillistä liitettä tai "lisäselvityksiä" -kohtaa.

Kaikki eräretket ovat käyntejä, mutta kaikki käynnit eivät ole eräretkiä. Siksi ne tulee laskea yhteen, jotta saadaan käyntien kokonaismäärä (vähintään kahdeksan).

Eräretkien suunnittelusta ja johtamisesta voidaan antaa tarvittaessa lisätietoja liitteessä.

5. Harrastusnäyte

Ensinnäkin on todettava, että retkiselostus ei enää riitä harrastusnäytteeksi. Tässä ilmoitetaan vain lyhyesti näytteen sisältö ja erikseen tulee olla perusteellisempi selvitys siitä, mihin anoja on erityisesti perehtynyt. Harrastusta selvittelevän näytteen hyväksyminen ratkaisee sen sisältö, ei pituus tai moitteeton ulkomuoto. Susivaliokunnan jäsenet antavat kyllä etukäteen ohjeita, mikäli anoja on epävarma esimerkiksi harrastusnäytteensä sisällöstä.

6. Eräretken johtajakurssi

Mikäli anoja on suorittanut hyväksyttävästi em. kurssin, ja anoo sen perusteella johtajasuden arvoa, on kurssin sisältö selvitettävä tarkempaan kuin mihin tällä lomakkeella pystyy. Jos kurssi on vetäjäkokemusten lisänä, riittää lyhyt selvitys.

7. Mahdolliset lisäselvitykset

Tila on varattu niiden asioiden selvittämiseen, jotka eivät ole sopineet a.o. paikkoihin.

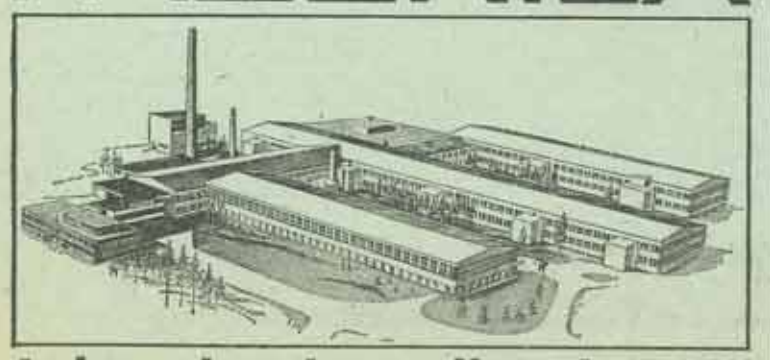
8. Allekirjoitus

9. Suositus

Jonkun latuyhdistyksen puheenjohtajan, sihteerin tai ikä- tai johtajasuden suositus on takeena siitä, että anoja on "ansioitunut ja hyvämaineinen", kuten säännöt edellyttävät. Välttämätön ei suositus kuitenkaan ole.

12. 3. 1972
Susivaliokunnan sihteeri

FAZERILA

tekee hyvin paljon hyvää

Ahkiolahjoitus Tunturiladulle

Friimannin veljessarjan VEIKKO on lahjoittanut tunturilatulaisten käyttöön "Veka" -nimellä "kulkevan" ahkion. Suuret kiitokset Veikolle. Tunturiladun käytössä on nyt kaksi vuokrattavaa ahkiota. Muutama vuosi takaperin lahjoitti Kalevi Lehtonen Ahkion, joka on "Topi" -niminen ja on ollut kovasti tunturilatulaisten käytössä. Ahkioita voi varata Ladun toimistosta Viitaharjulta pientä korvausta vastaan. Ahkioiden lainausta pyritään edelleen kehittämään ja hankkimaan lisää mahdollisuuksien mukaan.

Musiikki-ilta

kunta järjestää musiikki-illan Taivallahden kirkossa 12. 5. klo 19. Anita Väikki jo tunturikerho Kuhttan nuoret laulavat, Risto Hemminki puhuu ja Tiitu esittää urkumusiikkia. Liput 3 mk, opiskelijat 1 mk. Tulot kokonaisuudessaan saamelaistoiminnan tukemiseen.

Finnair lentää 40:een reittikohteeseen

Yhteensä 40 reittikohdetta kuuluu Finnairin huhtikuun alussa voimaan astuneeseen kesäaikataulun. Näistä on kotimaassa 16 ja ulkomailla 24. Uudessa aikataulussa on myös kaksi uutta lentovuoroa, toinen Frankfurtiin ja toinen Tukholmaan.

Lappeenrannan sekä aamu- että iltavuorot hoidetaan nyt suihkukoneilla. Tähän saakka aamuvuoro on lennetty potkurikoneella. Lentoaika suihkukoneella on vain 30 minuuttia, kun se potkurikoneella on 45 min. Ajansäästöä merkittävämpi on paikkaluvun muuttuminen 52:sta 80:een.

Ivalon liikennöidään kesäkuun puolivälistä syyskuun 18. päivään saakka 10 viikkovuoroa tämänhetkisten seitsemän sijasta. Ivalon reitti jatkaa Jäämeren rannalle, Norjan Kirkkoniemeen neljästi viikossa. Tänne, Finnairin pohjoisimpaan reittikohteeseen, liikennöidään kesäkuun puolivälistä elokuun loppuun ja nyt jo kymmentä kesää. Tämä Jäämeren lentovuoro on myös osa matkailureittiä Pohjoismaiden ympäri.

Kotimaan lentovuoroille liikennöivien linja-autojen lähtöaikaa on siirretty Helsingissä 10 minuuttia myöhäisemmäksi. Linja-auto lähtee kotimaan vuoroille 40 minuuttia ennen lentoa aikaisemman 50 minuutin sijasta. Muutos johtuu kotimaan vuorojen lähtö- selvityksen nopeutumisesta Helsingin lentoasemalla. Ulkomaan vuoroille linja-autot lähtevät Helsingistä 60 minuuttia ennen lentoa.

Maarianhaminaan on saatu toinenkin yhteys Tukholmasta. Nyt Ahvenanmaalta voi tehdä päivän käynnin Tukholmaan, sillä iltakone lähtee Arlandasta Maarianhaminan kautta Turkuun ja Helsinkiin kello 18.10.

● KEVÄÄN MUISTELUSILTA lauantaina toukokuun 6 p:nä klo 18 Helsingissä AURATALON kokoushuoneessa Tukholmankatu 2. Filmiesityksiä ym., kahvia, omat filmit ja diat mukaan.

● **KAIKKI SUSIKYRÖSSÄ KÄVIJÄT, huomioikaa kämpällä oleva puukassa. Siihen voi tipauttaa sopivaksi katsomansa kolikon tai useamman. Kiitos etukäteen.**

☐ PYSTYTULI (=pystypölkkytuli) rakennetaan siten, että 70—80 cm pitkä ja 20—30 cm paksu kuiva pölkky halkaistaan kolmella ristikkäisellä, pituussuuntaisella sahauksella melkein halki (tarvitaan moottorisaha tarpeeksi leveiden rakojen aikaansaamiseksi). Vain n. 10—15 cm:n pituinen osa toisesta päästä jätetään sahaamatta. Pölkky nostetaan pystyyn halkaistu pää ylöspäin ja sytytys suoritetaan alhaalta sahauksen päätekohdasta. Helpoimmin, tosin vähemmän erähenkisesti, sytytys tapahtuu lorauttamalla hiukan tentua sahausrakoihin. Pölkky palaa pari tuntia. Tämä tuli soveltuu hyvin leireillä ja retkeilykeskuksissa esim. suksien paahtonuotioksi. Kahvit voi myös mukavasti kiehauttaa asettamalla kahvipannun pölkyn päähän. Pimenevässä yössä soihdun tavoin palava pystytuli on myös omiaan luomaan tunnelmaa iltanuotiolle. Kokeilkaapa.

SAAMELAISKULTTUURI...

(Jatkoa 3. sivulta)

elinkeinoelämän ja toimeentulon kohentamiseksi. Toivottavasti tämän tutkimuksen kohteiksi joutuvat henkilöt suhtautuvat myönteisesti tutkijain pyrkimyksiin.

Viime kesänä suoritettiin Inarissa eri tieteenalojen yhteistyönä laaja-alainen tutkimus, jonka sosiologisesta osasta vastasi Turun Yliopiston Sosiologian laitos. Tulevana kesänä on tarkoitus jatkaa saman työryhmän puitteissa tutkimusta, jonka tämänkertaisena teemana on saamelaisten ravinto- ja ruokatalous. Sosiologinen tarkastelu tulee tässä yhteydessä kohdistumaan ensisijassa saamelaisten ostos- ja kuluttajatottumuksiin. Suunnitelmat tämän projektin toteuttamiseksi ovat parhaillaan käynnissä.

Tämän jälkeen prof. Asp tarkasteli yksityiskohtaisemmin viime kesänä suoritetun Inari-tutkimuksen tuloksia keskittyen poronhoitoon liittyviin asioihin. Hän totesi mm., miten poronhoidossa käytettävä uusi tulokas, moottorikelkka, ei ole saanut saamelaisten varauksetonta kannatusta. Poronhoidon pelätään jopa taantuvan lumikelkkojen vuoksi. Puuttuvat poroaidat olivat niinikän monen saamelaisen huolena. Aitoja kaivattiin sekä palkisten välille että estämään porojen pääsy naapurimaihin. Poronhoito-oikeuden rajoittamista pohdittiin monitahoisesti ja ehdotettiin, että tietyillä paikoilla hoito-oikeus kuuluisi yksinomaan vain saamelaisille tai yleensä niille, jotka harjoittavat poronhoitoa pääelinkeinonaan. Edelleen toivottiin pienporotilojen aseman turvaamista porolukua yleensä rajoittamalla. Poroteurastusten kehittämiseen, poronhoidon avustamiseen lainoin ja korvauksin sekä suunnittelun osuuden lisäämiseen poronhoidossa kiinnittivät varsin monet saamelaiset huomiota. Nykyiseen poronhoitotapaan ei oltu täysin tyytyväisiä pahekauttiin petojen tuottamia vahinkoja ja pahoiteltiin nuorten vetäytymistä tästä elinkeinosta.

Kuhttan kuulumisia

On taas päästy uuteen toimikauteen. Tammikuun 7. päivänä oli Kuhttan sääntömääräinen vuosikokous, jossa valittiin toimihenkilöt vuodeksi -72. Vanhat säilyttivät paikkansa sekä uudeksi Kaija Mäntynen, joka hoitaa varasihteerin hommia.

Kuhttalaiset saivat seurakuntaillan järjestettäväksi alueensa asukkaille. Ilta koostui vierailijan, pastori Nilla Outakosken diois-ta sekä tarinasta kalastuksesta Tenolla sekä Rastigaissan takana olevilla järvillä. Sali oli täysi, 35 henkeä. Oma panos oli retkillä Lapissa koottu dia-sarja, johon oli liitetty musiikkia ja tarinaa. Oli kai onnistunut, kun pyydettiin Vartiokylän kansakouluun oppitunniksi.

On ollut oma hiihtovaellus Saariselälle hiihtoloman aikana. 16 jutaajaa oli uskaltautunut mukaan.

Kesävaellukselle on niin kova ryntäys, ettei paljon uskalleta mainostaa. Oman väen ulkoilupäivä oli 11—12. 3. Meriharjussa. 35 osanottajaa oli mukana hiihtäen sekä Lapin tuntemuksen visailussa alla kolme parasta

Tom Lönnberg	15 p.
Tuija Tukia	
Ari Johansson	14 p.
Vesa Korolainen	13 p.

Siis tilanne aika hyvä, 3 sutta, 2 johtajasutta sekä pentuja kasvamassa 50 paremmalla puolella. Kerhoillat joka toinen tiistai Kajaaninlinnantie 4 kerhohuoneessa.

● **ENSI KESÄN SUOMEN LADUN VALTAKUNNALLISILLE LEIRIPÄIVILLE halukkaita kilpailumieltä omaavia lentopalloa, kyykänheitto ja vaelluskilpailuhaluisia retkiveikkoja pyydetään ilmoittautumaan Topi Harjanteelle puh. kotiin 761 474, 00530 Helsinki 53 Fleminginkatu 5 C 97. Leiripäivistä lähemmin LATU -lehdessä.**

Tunturilatulaisetkin joukolla mukaan.

Retkeilijän ja kuntourheilijan varusteisiin kuuluu kaikkina vuodenaikoina
LÄMPÖPUKU
VERRYTTELYPUKU
Vaativan käyttäjän asussa on valmistajana PELTRIC
peltric oy
Nokia, puh. 931/10445

Säästä ja saavuta Yhdyspankissa.

YHDYSPANKKI

LIITYN TUNTURILADUN JÄSENEKSI

Nimi .... Synt. .....

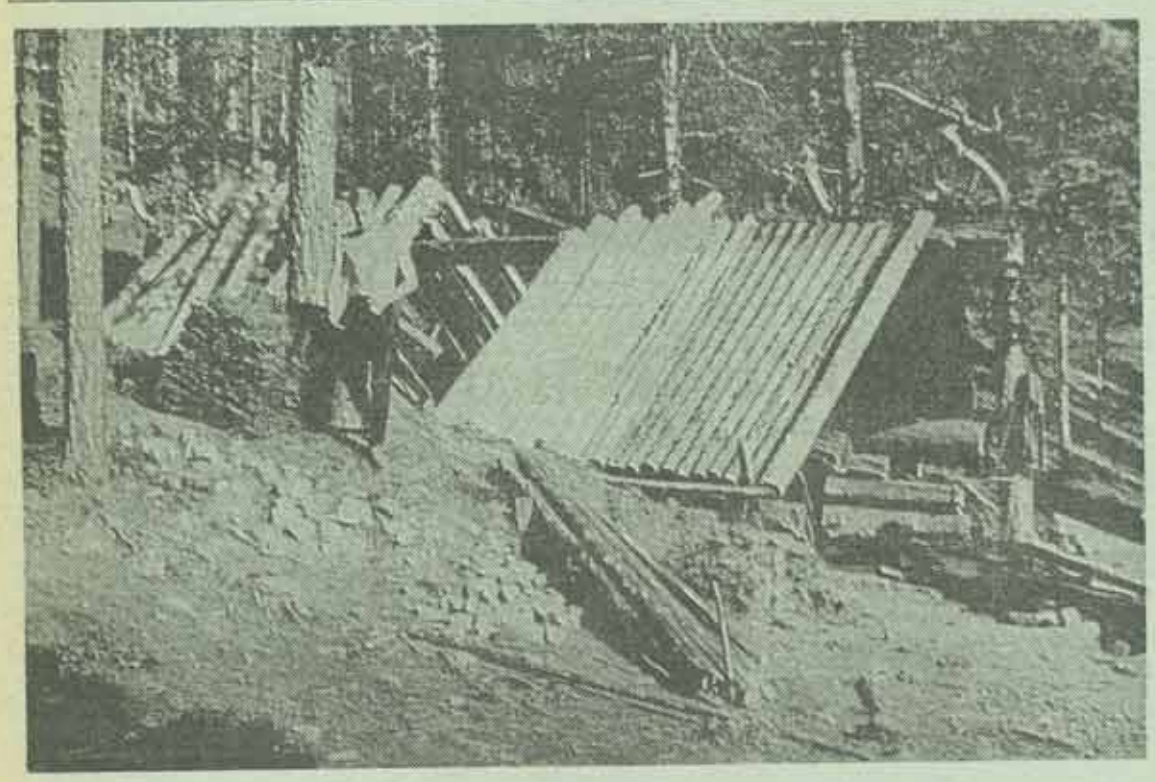
Ammatti .....

Osoite .....

Puh. ..... Jäsenmaksu 7 mk/vuosi

- **TUNTURILADUN jäsenenä Sinulla on oikeus**
- — lunastaa oman tunturikämppämme, Susikyrön, avainhinta 30 mk
- — kaivaa kultaa Susiäytsissä
- — saada jäsenlehtemme Tunturilatu sekä Latu-lehti
- — alennuksiin Suomen Latu ry:n lomaviikkojen ja eräretkien osanottomaksuista.
- **LIITY TUNTURILATU ry:n jäseneksi tällä lipukkeella ja postita se täytettynä osoitteella**

Tunturilatu ry.
Korkeavuorenkatu 25
00130 HELSINKI 13

Viime susilounaalla keskusteltiin vilkkaasti uuden Sudenpesän rakentamisesta. Keskustelua on jatkettu siitemmin niin jäsenistön kuin johtokunnankin keskuudessa, mutta päätöksiä ei ole tehty. Jos uusi Sudenpesä, tai millä nimellä sitä kutsuttaneenkin, syntyy, olisi se sijoitettava paikkaan, minne eivät nykyiset ja suunnitellut autiotupaverkostot ulotu. Siten entinen Sudenpesän paikka ei olisi mahdollinen. Johtokunta ottaa kiitollisuudella vastaan jäsenistön ehdotuksia sijainnin ym. asiaan liittyvien seikkojen suhteen ja kehottaa eräretkeilijöitä kulkemaan kairassa myös tässä mielessä valppaina. — Yllä kuva Sudenpesästä tamperelaisten sitä korjatessa. Kauan ei paljolla vaivalla kunnostettu kämppä ehtinyt retkeilijöitä palvella.

□ **LAPPI — hiihtokenkä.** Vanhan käsityksen mukaan soveltuu retkijalkineeksi vain tukeva nahkajalkine. Nykyisin on kuitenkin valtaamassa retkeilijin suosiota kuminen retkijalkine. Esimerkiksi Lappi-hiihtokenkä ("kumimono") on huovutetun villavuorinsa ansiosta lämmin kovallakin pakkasella. Kosteus pysyy kengän ulkopuolella, eikä sisäpuolinenkaan kosteus tunnu sen enempää kuin nahkajalkineessakaan. Kuminen hiihtokenkä on myös kevyempi kuin vastaavaan käyttöön tarkoitettu nahkainen. Pohjan tukirakenteen ansiosta Lappi-hiihtokenkä soveltuu hyvin sekä kärki- että kantasiteeseen. Myös kestävyys on tämän johdosta parantunut.

□ **RETKI — saappaat** ovat talvisien eräretkien verrattomat hiihtojalkineet. Ne jalassa voi huoletta astella leiriaskareissa vahvassakin lumessa. Saappaiden kuivuminen tapahtuu parhaiten pystyasennossa. Ne kuivuisivat ehkä vielä nopeammin, jos vuorina olisi jokin nahkamainen materiaali. Retki-saapas soveltuu myös kesäisille vaelluksille vahvan pohjansa ja nilkkaa tukevan rakenteensa ansiosta, mutta on ehkä liiankin lämmin keskikesän käyttöön. Saappaan reunos tekee sen myös hiukan kömpelöksi kesävaellusten jalkineena.

ME TUNTURIKERHO KOLBMALAISET
TERVEHDIMME TUNTURILATULAISIA KAUTTA MAAN
JA TOIVOTAMME TEILLE ANTOISIA RETKIÄ

Aalto Antti ja Liisa
Ala-Mäyry Aira
Annala Mirja
Arminen Sirkku
Aspila Sisko
Civill Terttu
Haavisto Toivo
Hakala Hannu
Harala Olavi
Hatanpää Kalevi
Haunia Liisa
Heikkilä Helinä
Heinivaho Pekka
Hilden Sylvi
Innamaa Matti
Jankkola Lasse ja Asta
Jokinen Erkki
Kallio Helena
Karvonen Helge
Kilpeläinen Toivo
Kirjavainen Jaakko
Koho Jussi
Koivusalo Reino
Koski Mikko ja Erkki
Kotisaari Jorma
Kuiko Liisa
Kuismanen Leevi
Laaksonen Paavo
Lahti Terttu
Laine Pentti
Lamberg Seija
Lappalainen Juhani
Lastumo Annikki
Lehtonen Lasse ja Tuija
Lehtonen Pirkko
Linna Antti
Linna Kyösti
Luostarinen Pentti, Laila ja Sari
Luukkonen Erkki ja Anni
Majander Irmeli
Martikainen Väinö ja Marjatta
Mäkelä Martti
Mäki Mikko
Mäkinen Leena
Mäkinen Reijo ja Elma
Mörönen Jorma
Niemi Marja-Terttu
Niemi Mauri
Nieminen Eino
Ortamala Eeva
Paavola Leena
Parkkinen Veikko, Arja ja Liisa-Maria
Paukku Paula
Pihlainen Jorma
Pilviö Heikki ja Marjatta
Pilviö Timo
Pispala Pirkko
Pöllänen Sulo
Raukola Ulla
Rekola Matti
Romppanen Kauko
Saarinen Heliskä
Saksala Tauno
Seppälä Mauno
Sepänmaa Matti ja Tuulikki
Simola Aimo
Simonen Kaisa
Soljama Timo
Suojanen Tapani
Suuniitty Yrjö ja Liisa
Tanhua Aarre ja Pekka
Tuhtonen Maija
Vesterinen Minerva
Viitanen Yrjö, Onerva ja Yrjö

Seuramatkat sujuvat miellyttävästi

monilla lisämukavuuksilla varustetuilla uusilla matkailuautoillamme. Tarvittaessa edustavia linja-auto- ja retkillenne, olemme valmiit palvelemaan korkeimmatkin vaatimukset täyttävällä kalustollamme.

LÄNSI-LINJAT OY

Tampere puh. 23 541

VARATTU

Parfyymiä ette tunturissa tarvitse. Aurinkolasit ja suojavoide sensijaan ovat välttämättömät. Niitä löydätte meiltä.

Onnistuneita lapinmatkoja toivottaa

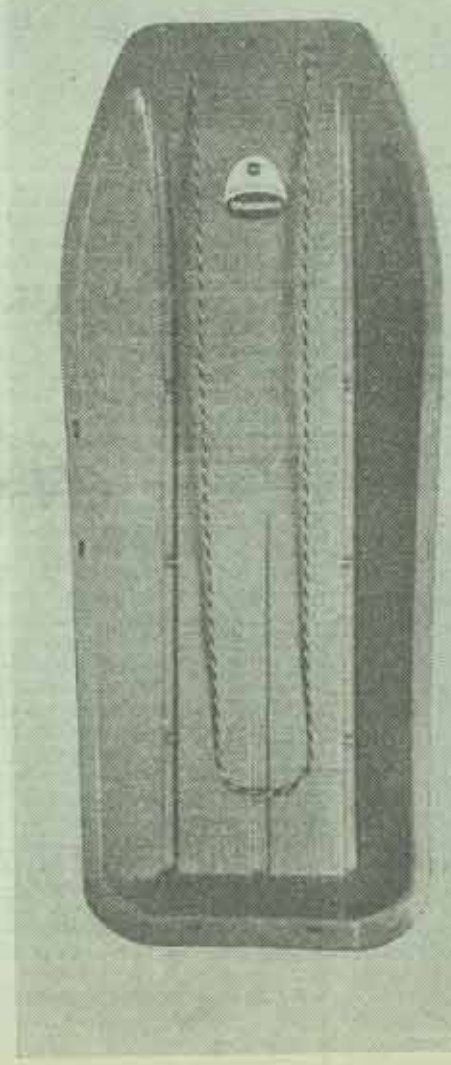
KEMIKALIA MESIKE

Tammelanpuistokatu 30—32
Tampere puh. 28603

Tunturikerholaisille ja kaikille ulkoiluihmisille aurinkoisia retkipäiviä ja hyvää kevättä toivoo

MARJATAN KEMIKALIA

Kuninkaankatu 30 Tampere
puh. 20569

ERÄRETKI TAI VIIKONLOPPUMATKA – KEVYTTÄ JA KESTÄVÄÄ SARVIS – MUOVIA TARVITAAN AINA

Sarvis-ahkio (tuotenumero 636) on saavuttanut lasketteluahkiona laajaa suosiota Keski-Eurooppaa myöten. Rakenteensa vuoksi se liukuu kevyesti ja pitää hyvin suuntansa.

Kalamiehet ja retkeilijät ovat todenneet ahkion sopivan mainiosti myös heidän harrastuksiinsa. Sarvis-ahkio on testattu useilla tunturiretkillä teräsjalaksilla vahvistettuna.

Automatkailijoiden ihanne astiasto on pakattu kätevään muovilaukkuun. Syvät ja matalat lautaset neljälle. Tiiviö voille tai leikkeleille ja ruokailuvälinelaatikko. Helppohoitoista, kestävää ja iloisen väristä muovia.

SARVIS OY

33101 TAMPERE 10 PUH. 931-21 660

TUNTURILATU
1 - 1972
PAASIPAINO, HELSINKI 1972

Puheenjoht...

(Jatkoa 1. sivulta)

moneksi, toivoisin meidän kaikkien muistavan jatkuvasti, että olemme osaltamme vastuussa yhteisestä viihtyvyydestä ja tunturihengen säilymisestä.

•

Tunturiladun uusin tunturikerho Sietsa on perustettu Iisalmeen, elpähän muuta kuin menestystä toimintaan. Yhteiseen puuhaan saapi käydä "kummien" toimintakokemuksiin pohjaten ja ilman estoja. Tervetuloa kerhojen jaloon joukkoon.

•

Tämä numero on pitkälle Tampere-ilmeinen. Tervehdys sinne kaikelle liikkumaan tottuneelle kansalle ja erityiset kiitokset tunturikerho Kolbmalle, joka jälleen on omalta osaltaan ollut ansiokkaasti myös yhteissessä puuhassa mukana.

Jarri kiittää

● **Haluan kiittää susilaumaa siitä erittäin mieluisasta huomaavaisuudesta, joka osakseni tuli viime susilounaalta lähetetyn kukkatervehdyksen muodossa.**
JAM-JAM

Oloneuvokseksi

● **Monivuotinen rahastonhoitajamme Eero Liljа jäi eläkkeelle Suomen Ladun taloudenhoitajan tehtävistä. 10. 1. 72 pidetyssä läksiäistilaisuudessa Tunturilatu muisti häntä susipannulla.**

Onnen suosikit

● **Jäsenmaksunsa 31. 1. mennessä maksaneitten kesken suoritetussa arvonnassa voittivat Kiilopään hiihtokurssin Viljo Heinonen Helsingistä ja Maire Rissanen Kuopiosta.**

Talkookutsu

● **Susikyrön talkooviikko on 29. 7—6. 8. 72.**

Kunnostetaan paikkoja Susiaisiin ym. puuhaa, ei ennakkoilmoittautumista, jokainen huolehtii itse muonituksesta. Tervetuloa mukaan.

Hvitträskiin

● **Kevään retki Hvitträskiin! Sunnuntaina 28. 5. on tutustumisretki Eliel Saarisen kuuluun Hvitträskin kartanoon. Lähtö Hgin asemalta klo 9.45 sähköjunalla Luomaan kävelylenkin jälkeen tutustuminen oppaan johdolla kartanoon. Kahvilasta saa ruoka-annoksia ja ravintolassa voi lounastaa.**

Pirkan Pesula

Ali-Huikkaantie 33	50 276
Salamakatu 8	23 496
Näsilinnankatu 18	28 706
Aaltosenkatu 27	53 626
Kaskitie 21	52 246
Härkitie 10 Nokia	11 342
Pispalanvaltatie 131	

KEMIALLISTA PESUA
VALKOPESUA

TAVASTIN
HALTIA RINKKA
KEVYT JA KESTÄVÄ.
Valmistaa:
MATTI TAVAST, Tampere
Puutarhak. 31.

Narssaksanjoki.

Kalastus- ja turistimatkalla Grönlannissa

□ GRÖNLANTIA nimitetään saareksi, mutta se on melko kookas sellaiseksi. Sen pituus on n. 2600 km ja alueesta on viisi kertaa Suomen suuruinen osa ikuisen jään peitossa. Sulana ovat vain rannikot eli suunnilleen meidän maatamme vastaava alue. Kun näillä rannikkoalueilla asuu n. 35000 asukasta, niin ymmärtää, että asutus on harvaa.

Monenlaista turistia useista kansallisuuksista oli kokoontunut Kööpenhaminan lentokentälle matkaa varten. Joidenkin kasvonpiirteistä saattoi päätellä heidän olevan paluumatkalla kotiseudulleen. Lentokoneen noustua kentältä ilmaan ja suunnattua matkansa Pohjois-Atlantille ei pitkään aikaan näkynyt muuta kuin merta niin pitkälle kuin katse kantoi, aina horisonttiin, jossa taivas ja meri yhtyivät. Noin kuuden ja puolen tunnin kuluttua koneen noususta alkoi viimein kaukana näkyä vuoristoa, ensin yksinäisiä vuorenhuippuja, sitten yhtenäinen kimalteleva vuorijono ja kohta lennettiin osittain lumipeitteisen vuoriston yläpuolella, jossa näkyi pikku järviä ja mereen suuntautuvia jokia. Kone laskeutui Narssarssauk'in lentokentälle, ja hetken kuluttua erottui kentällä muista matkustajista erilleen ryhmittynyt kalamiesjoukko.

Seurue majoittui amerikkalaisten majoitusparakeista kunnostettuun Hotel Arctik'iin, jonka henkilökuntana ovat grönlantilaiset. Puhtaita eskimoita on enää huomattavan vähän, suurimmaksi osaksi "syrjäseuduilla" asuvina.

Jylhää ja karua on tämä turistikohteeksi valittu paikka. Jossain vuonon suojaisilla rinteillä tapasi parin metrin mittaista, väärärunkoa, vaikka alue sijaitseekin Etelä-Grönlannissa, Etelä-Suomen leveysasteilla. Jo elokuun 20 päivän vaiheilla näkyi joinakin iltoina erittäin komeita ja värikkäitä revontulia, jotka olivat monelle etelämpää tulleelle eläkin vuonon perälle kalastamaan. Maisemat olivat todella mahtavat. Kaukaa vuonon perältä näkyi ikuisen jään alueita. Aivan hetkessä tuuli kiihtyi vuonossa voimakkaaksi, raivoisa vihuri nostatti terävän aallokon ja vedessä liikkui runsaasti jäälauttoja. Laivan kapteenin oli kiireesti käännyttävä takaisin etsimään suojaa korkkina heittelehtivälle alukselleen.

Kiintoisia olivat matkat vuoristopuroille. Useimmiten menimme laivalla Quinqua-vuonon perälle, josta jalkaisin vuonoon laskevan joen vartta ylös. Jylhät ja korkeat vuoret ilmeisesti vaikuttivat, että kirkkaassa ilmassa välimatkat arvioitiin huomattavasti todellisia lyhkäisemmiksi. Voimakkaasti virtaavassa ja melko suuressa joessa oli tilaisuus tavoitella lohta sekä vuoristorautua ja — hyvällä onnella myös saada niitä. Tulokset tietysti vaihtelivat riippuen miehestä ja onnesta. Seurueen eräs ranskalainen jäsen näytti erikoisesti olevan tottunut tälläisten kuohuvien koskien pyytäjä. Hn liikkui liukkailla rantakivillä varsin ketterästi ja rohkeasti, vaikka koskeen putoamisen sattuessa ei olisikaan aivan helposti selvinnyt rannalle. Häneltä olikin sitten tavallisesti vähintäin kaksinkertainen saalis muiden saaliiseen verrattuna.

Kalaa tuli kyllä toisillekin. Varsin usein näki kalamiehen jännittyneestä asennosta, että notkean vavan päässä tempoi voimakas kosken apua hyväkseen käyttävä nähdä runsaasti poisheitettynä, lohi. Osa kaloista laskettiin takaisin ja näin joku todella herrasmieskalastaja saattoi tulla päivän matkan jälkeen takaisin vain 3—4 kilon lohi tai loistavan värinen rautu mukanaan.

Kalastuspaikkoja ehdittiin kokeilla useita, vaikka Quinqua-vuonon joki olikin useimpien retkien kohde. Majapaikan ohi virtaava Narssarssauk-joki oli sekin antoisa ja maisemat sen molemmin puolin mahtavat. Kun vuoristossa etäännyttiin tunninkin matkan päähän merestä, oli ympärillä hiljaisuus lukuunottamatta kosken alakuloista soittoa. Lintujen ääniä ei sisämaassa enää kuulunut.

Välineitä oli tietysti monenlaisia, olihan seuruekin kansainvälinen. Kiintokelat olivat yleisimmät, mutta pyörivärumpuisiakin näki käytettävän. Joukossa oli myös perhomiehiä välineineen. Vieheiden tuli olla mieluimmin kirkkaita, hopea- ja punaviiruinen osoittautui usein sopivaksi. Vastakohtana huippuhienoille ja kalliille välineille saattoi nähdä alkuasukkailla pitkiä ruokovapoja, joiden päähän oli kiinnitetty lyhyt siima koukkuineen.

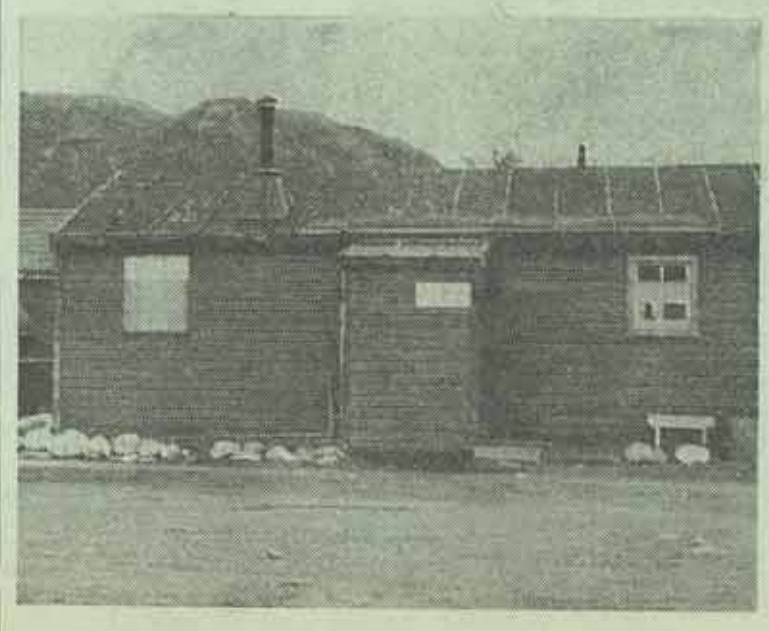
Hotel Arctik'in palvelu oli kiitoksen ansaitsevaa, grönlantilaisneitosten laittaessa suomalaisenkin suuhun sopivaa hyvää. Myös laivoilla pidettiin kalamiehistä hyvää huolta. Heitä odoteltiin joskus pitkäänkin palaavaksi retkiltään ja aina oli kuumas kahvi odottamassa.

M. LINDHOLM

● MAUNO LINDHOLM oli monelle tuttu tamperelainen susiveikko. Monet tunsivat hänet henkilökohtaisesti, useammalle hän tuli tutuksi kirjoituksistaan, joita tässä lehdessä oli usein joko hänen omalla nimellään tai sitten nimimerkillä Riimma. Joitakin Mauno Lindholmin kirjoituksia jäi julkaisematttakin. Ohessa eräs niistä. Kuljemme sen mukana Grönlantiin turisti- ja kalamatkalla edesmenneen veikkosemme kuvailemana.

Mauno kalansaalis.

Hotelli Arctik.